

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

I vilken omfattning har svenska börsnoterade företag operationell leasing?

Magisteruppsats i företagsekonomi
Externredovisning
Vårterminen 2010

Handledare: Jan Marton
Emmeli Runesson

Författare: Elin Kärrholm
Emma Källqvist

SAMMANFATTNING

Magisteruppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Externredovisning, VT 2010.

Titel: I vilken omfattning har svenska börsnoterade företag operationell leasing?

Författare: Emma Källqvist
emmakallqvist@hotmail.com

Elin Kärrholm
elin.karrholm@gmail.com

Handledare: Jan Marton
Emmeli Runesson

Nyckelord: IAS 17, FAS 13, operationell leasing, finansiell leasing

Bakgrund & problem: Ett steg i IASBs och FASBs projekt att harmonisera inom de två organisationernas redovisningsregler hanterar området leasing. Ett förslag har lagts fram som innebär att operationell leasing inte längre ska vara ett alternativ för företag inom IFRS och US GAAP. Istället skall all leasing klassificeras som finansiell och därmed aktiveras på företagens balansräkningar. Förslaget har gett upphov till mycket diskussion bland normsättare, revisorer, företag och investerare.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att undersöka hur svenska noterade företag påverkas av en förändring av redovisningen av leasing genom att undersöka effekterna på deras nyckeltal. Studien undersöker dessutom om konsekvenserna av en ny standard skiljer sig mellan olika branscher i Sverige.

Metod: Genom en kvantitativ metod där årsredovisningar för över 200 svenska noterade företag studeras undersöks storleken på den post som hade aktiverats om förslaget hade varit verklighet under 2008. Därefter räknas effekterna på företagens nyckeltal ut för att göra en jämförelse möjlig.

Resultat & slutsats: Studien visar att 86 % av de undersökta företagen använder sig av operationell leasing. Effekterna av en ny standard skiljer sig emellertid markant både mellan företag och branscher. Den genomsnittliga minskningen av soliditeten vid en simulerad aktivering blir 4.3 % och motsvarande minskning av R_t blir 7.5 %.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	6
1.1 BAKGRUND.....	6
1.2 PROBLEMDISKUSSION.....	7
1.3 FRÅGESTÄLLNING & SYFTE.....	9
2. METOD	10
2.1 VAL AV METOD	10
2.2 LITTERATURSTUDIE	10
2.3 URVAL	11
2.4 INSAMLING AV DATA.....	11
2.4.1 ANALYSMODELL.....	13
2.5 TILLFÖRLITLIGHET.....	13
2.6 AVGRÄNSNING.....	14
3. REFERENSRAM	16
3.1 REDOVISNING AV LEASING IDAG.....	16
3.1.1 PROBLEMATIKEN KRING DAGENS STANDARD.....	17
3.2 DEN NYA STANDARDEN.....	18
3.2.1 AKTIVERING AV ALL LEASING.....	19
3.2.2 COMMENT LETTERS.....	22
3.2.2.1 REVISORER	22
3.2.2.2 FÖRETAGSORGANISATIONER OCH ENSKILDA FÖRETAG	22
3.2.2.3 INTRESSEFÖRETAG	24
3.2.2.4 LEASINGGIVARE.....	25
4. EMPIRI	26
4.1 TIO BRANSCHER	26
4.1.1 ÖVERSIKT MED ALLA BRANSCHER.....	27
4.2 GENOMGÅNG BRANSCH FÖR BRANSCH	29
4.2.1 ENERGI.....	29
4.2.2 RÅVAROR.....	30
4.2.3 INDUSTRI	30
4.2.4 SÅLLANKÖP.....	31
4.2.5 DAGLIGVAROR.....	32
4.2.6 SJUKVÅRD.....	33
4.2.7 FINANS	34
4.2.8 IT.....	35
4.2.9 TELEOPERATÖRER.....	35
4.2.10 KRAFTFÖRSÖRJNING	36
5. ANALYS	38
5.1 DISKUSSIONEN SOM FÖRS	38
5.2 EFFEKTERNA FÖR FÖRETAGEN	40
6. SLUTSATS	44
6.1 RESULTATET	44
6.2 FÖRSLAG PÅ FRAMTIDA STUDIER	45
7. REFERENSLISTA	46
7.1 ARTIKLAR	46

7.2 BÖCKER.....	47
7.3 ELEKTRONISKA KÄLLOR.....	48
7.4 UPPSATSER.....	49
8. BILAGA.....	51

FIGURFÖRTECKNING

Figur 1: Fördelning av företag med och utan operationell leasing.....	25
Figur 2: Procentuell andel operationell leasing av balansomslutningarna.....	26
Figur 3: Förändring av räntabilitet på totalt kapital.....	26
Figur 4: Förändring av soliditet.....	27
Figur 5: Bild över de branscher som påverkats mest respektive minst.....	27
Figur 6: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i energibranschen.....	28
Figur 7: R_t före och efter en simulerad aktivering i energibranschen.....	28
Figur 8: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.....	29
Figur 9: R_t före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.....	29
Figur 10: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i industribranschen.....	30
Figur 11: R_t före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.....	30
Figur 12: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Sällanköp.....	31
Figur 13: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Sällanköp.....	31
Figur 14: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Dagligvaror.....	32
Figur 15: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Dagligvaror.....	32
Figur 16: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Sjukvård.....	33
Figur 17: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Sjukvård.....	33
Figur 18: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i finansbranschen.....	33
Figur 19: R_t före och efter en simulerad aktivering i finansbranschen.....	33
Figur 20: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen IT.....	34
Figur 21: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen IT.....	34
Figur 22: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Teleoperatörer.....	35
Figur 23: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Teleoperatörer.....	35
Figur 24: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Kraftförsörjning.....	36
Figur 25: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Kraftförsörjning.....	36

1. INLEDNING

I uppsatsens första kapitel presenteras en bakgrund till studiens problemområde och en diskussion kring ämnet. Här presenteras även studiens frågeställning och syfte.

1.1 BAKGRUND

Eftersom det har blivit allt vanligare att företag från olika länder söker sig till utländska marknader i jakt på kapital ökar kraven på en harmonisering inom samhällets alla regelverk.¹ Multinationella företag lägger ner stora summor pengar för att anpassa sig till regelverken i länderna de är verksamma i.² Ett av regelverken som berörs av den här utvecklingen är det som hanterar externredovisningen.

Idag har två stora normsättare det främsta inflytandet över redovisningen i världen. Det är det europeiska International Accounting Standards Board, IASB, och den amerikanska motsvarigheten Financial Accounting Standards Board, FASB. FASB och IASB har blivit tilldelade uppgiften att harmonisera på redovisningsområdet i världen och år 2002 undertecknade de båda Norwalk Agreement vilket är ett konvergensprojekt mellan organisationerna.³ Syftet är att försöka minimera skillnaderna mellan IASBs och FASBs standarder.⁴ Oavsett var i världen ett företag är verksamt ska likadana ekonomiska händelser redovisas på samma sätt.⁵ Genom ett öppet förfarande där nya förslag går igenom en förutbestämd process skapas nya standarder som har syftet att företagens ekonomiska tillstånd avspeglas i redovisningen.⁶ Harmoniseringen mellan IASBs och FASBs regelverk, där flera olika länder ska komma överens, innebär många förhandlingar där skilda preferenser, kulturer och viljor ska sammanfogas. Det är en lång och resurskrävande process där det uppstår intressekonflikter mellan alla de, ofta välorganiserade, parter som försöker påverka utformningen av en ny standard.⁷

Ett av delprojekten i IASBs och FASBs harmonisering är att ge ut en gemensam förbättrad standard för redovisning av leasing.⁸ Varken IASB eller FASB anser att dagens lösning med International Accounting Standard, IAS 17 eller Financial Accounting Standard, FAS 13 är särskilt bra.⁹ Organisationernas förslag är en standard där den största förändringen blir att klassificeringen av leasing som operationell eller

---

¹ Barents Group LLC. (1999).

² www.iasb.org (a) hämtad 2010-04-15.

³ www.fasb.org (a) hämtad 2010-02-07.

⁴ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

⁵ www.iasb.org (a) hämtad 2010-04-15.

⁶ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

⁷ Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006).

⁸ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁹ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

finansiell försvinner. Istället ska finansiell leasing vara det enda alternativet vilket innebär att alla leasade tillgångar aktiveras på företagens balansräkningar.¹⁰

Den 19 mars 2009 gav de båda organisationerna ut ett förslag på en gemensam ny standard.¹¹ En ny IFRS kommer att vara verklighet andra kvartalet 2011.¹²

1.2 PROBLEMDISKUSSION

Området leasing berör många intressenter eftersom det är en viktig finansieringsform för många företag i världen.¹³ Den ökar på grund av globaliseringens stigande konkurrens och den Europeiska Unionens utbredning.¹⁴ I många länder används operationell leasing i betydligt högre utsträckning än finansiell dito.¹⁵

Redovisningen av leasing har varit ett ämne uppe för diskussion tidigare, exempelvis skrevs 1958 en artikel av Shillinglaw som ifrågasatte varför inte leasade tillgångar aktiverades på balansräkningen. Han menade att jämförbarheten mellan ett företag som köpte en tillgång och ett som leasade den blev lidande. Dessutom påpekade han att företagets skuldsättning blev undervärderad.¹⁶ Åsikterna går isär om när och om en leasad tillgång ska aktiveras och revisorer, standardsättare, redovisare och användare av redovisning har länge diskuterat frågan.¹⁷

Även att utforma ett nytt sätt att redovisa leasing har varit aktuellt tidigare. Vid tillkomsten av FAS 13 år 1976 diskuterades om inte alla leasade objekt borde ge upphov till en tillgång.¹⁸ Standaren utformades så att endast finansiell leasing, som tidigare bara funnits med i upplysningar, skulle aktiveras. En studie gjord på 80-talet för att undersöka vilka följder FAS 13 fick visade att finansiell leasing minskade till fördel för operationell leasing när standarden infördes.¹⁹ År 1996 publicerades ett Discussion Paper av G4+1 - en grupp länders nationella standardorgan tillsammans med IASBs föregångare International Accounting Standards Committee, IASC. De föreslog att klassificeringen mellan operationell och finansiell leasing inte längre skulle vara aktuell utan att alla leasade tillgångar skulle tas upp i balansräkningen.²⁰

Till följd av den problematik som uppstår som en konsekvens av utformningen av IAS 17 gjordes 2005 en studie över huruvida IAS 17 behövde förändras. Standarden gör att

---

¹⁰ www.iasb.org (c) hämtad 2010-04-19.

¹¹ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

¹² www.iasb.org (f) hämtad 2010-04-28.

¹³ www.iasb.org (b) hämtad 2010-04-15.

¹⁴ FAR Info nr 8 (2006).

¹⁵ Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006).

¹⁶ Shillinglaw, G. (1958).

¹⁷ Monson, D. (2001).

¹⁸ Monson, D. (2001).

¹⁹ Imhoff, E., Thomas, J. (1988).

²⁰ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

liknande ekonomiska händelser kan redovisas på olika sätt och därmed minskar jämförbarheten mellan företag. En möjlighet som många företag använder sig av och utformar avtal som leder till önskad klassificering. Resultatet visade att det förslag från G4+1-gruppen, som på många sätt liknar IASBs förslag från 2009, skulle få konsekvensen att leasingkontrakten görs om men också att leasing som finansieringsform kommer att minska. Trots det drogs slutsatsen att förändringen är positiv då redovisningsreglerna inte längre kommer styra utformningen av kontrakten och att betoning istället kommer att ligga på vad som är affärsmässigt betingat.²¹

I sitt Discussion Paper redogör IASB för varför de valt att utforma en ny leasingstandard. Skälet till det anges vara att de vill bemöta den kritik de fått från främst användare av finansiell information men också från redovisare och revisorer.²² I "Leasing – kan en omarbetning av IAS 17 motiveras" undersöks problematiken kring IAS 17 och resultaten visar att IASB valt att utforma en ny standard eftersom de vill ha en mer teoretiskt riktig standard. Vidare menar de att den kritik som IASB anger som ett av skälen till förändring kommer från IASB själva och inte från användarna. De ifrågasätter en ny standard som inte har förankring hos användarna av regelverket som är de som påverkas mest av förändringen.²³

Det bekräftas till viss del av en studie gjord i höstas, "IAS 17 i förändring – en studie av remissvar". Här undersöker Pegrén och Silfversparre utvalda delar av de Comment Letters IASB och FASB fått in på sitt Discussion Paper för att få en uppfattning om vad berörda parter tycker om den nya standarden och dess konsekvenser. De ser en tendens till att företag generellt är lite mer negativa till förslaget än revisionsföretag, universitet och intresseorganisationer.²⁴

Förslaget på en ny leasingstandard har, som ovan redogjorts, blivit omdiskuterat redan före det gavs ut. Dessutom fick IASB och FASB in över 300 Comment Letters före organisationernas deadline den 17 juli 2009.²⁵ Studien den här uppsatsen grundar sig på ligger i att få en bild av vilka effekter IASBs och FASBs standard skulle få för företagens finansiella ställning. Är det några branscher som påverkas mer än andra och vilka följder skulle en ny standard få för exempelvis företagens balansomslutning och nyckeltal? Enligt tidigare forskning kommer vissa företag med en stor omfattning operationell leasing påverkas negativt, främst gällande finansiella nyckeltal, om den nya standarden blir verklighet.²⁶

En önskvärd frågeställning skulle vara: Vilka effekter kommer den nya standarden för leasing få för företagens balansomslutning och nyckeltal? Det är dock en frågeställning

---

²¹ Bengtsson, D., Johansson, A. (2005).

²² www.iasb.org (g) hämtad 2010-04-28.

²³ Bergkvist, J., Jakobsson, P., Lamberg, M. (2007).

²⁴ Pegrén, H., Silfversparre, M. (2009).

²⁵ www.iasb.org (d) hämtad 2010-04-22.

²⁶ Fübier, U., Liro-Silva, J., Pferdehirt, H. (2008).

som är problematisk att besvara, det är osäkert hur avtalen förändras i och med att standarden blir verkligheten. Vidare är det svårt att fastställa i vilken utsträckning företagen skulle förlänga sina leasingavtal när de inte längre kan redovisa dem som operationell leasing. Dessa och andra oförutsägbara faktorer som påverkar följderna av den nya standarden gör att frågeställningen måste modifieras så att den blir möjlig att besvara.

1.3 FRÅGESTÄLLNING & SYFTE

Problemdiskussionen leder fram till uppsatsens huvudfrågeställning:

- I vilken omfattning har svenska börsnoterade företag operationell leasing?

Frågeställningen har för avsikt att ge svar på uppsatsens syfte:

- Syftet med uppsatsen är att undersöka hur svenska noterade företag påverkas av en förändring av redovisningen av leasing genom att undersöka effekterna på deras nyckeltal. Studien undersöker dessutom om konsekvenserna av en ny standard skiljer sig mellan olika branscher i Sverige.

2. METOD

Metoden behandlar på vilket sätt studien har genomförts, vilka antaganden som gjorts och hur data har insamlats. Kapitel avslutas med att hantera tillförlitligheten i studiens resultat och vilka avgränsningar som gjorts.

2.1 VAL AV METOD

Vid val av metod styr frågeställningen och syftet med studien i stor utsträckning.²⁷ För att undersöka hur svenska noterade företag påverkas av en ny leasingstandard har studien utformats för att få fram i vilken utsträckning operationell leasing används idag i denna grupp företag. Avsikten är att studera vilka skillnaderna det skulle bli på företagens nyckeltal och balansomslutning om all leasing klassificerades som finansiell.

Studien har utförts genom att samla in statistisk data gällande de aktuella företagen och därmed har frågeställningen angripits med en kvantitativ metod.²⁸ Nackdelen med en kvantitativ metod kontra en kvalitativ kan vara att den flexibilitet som kan vara önskvärd vid insamlandet av data går förlorad.²⁹ Fördelen är dock att det ger en större möjlighet att göra generaliseringar.³⁰

Genom att samla in information från företagens årsredovisningar som sedan behandlats och analyserats med hjälp av Excel har studiens empiriska del sammanställts. Den har kopplats samman med uppsatsens referensram i avsnittet analys. I slutsatsen presenteras därefter svaret på studiens huvudfrågeställning och med hjälp av det uppnås uppsatsens syfte. Nedan behandlas den arbetsprocess som lett till studiens resultat och hur den har påverkat tillförlitligheten i studien.

2.2 LITTERATURSTUDIE

För att få en förståelse för området och för att lägga en grund för både teori och analys inleddes arbetet med att läsa igenom artiklar, böcker och annan litteratur i ämnet. Det insamlade materialet redovisas i denna uppsats i kapitel 3. Informationssökningen är en central del av hela arbetet med studien och något som påverkar hela forskningsprocessen.³¹ Fokus har lagts på de Discussion Paper och Comment Letter som finns på IASBs hemsida men också på tidigare forskning i ämnet och vetenskapliga artiklar. Av de lästa Comment Letters har några företag från olika branscher och några andra parter valts ut och redovisats för att få aktuella åsikter om förslaget. Artiklarna som använts kommer från databaser som förmedlas genom Göteborgs universitet.

---

²⁷ Lundahl, Ulf. (1982).

²⁸ Holme, I, M., Solvang, B. (1997).

²⁹ Patel, R., Davidson, B. (2003).

³⁰ Bryman, A., Bell, E. (2003).

³¹ Eriksson, L, T., Wiedersheim-Paul, F. (2006).

Genom hela urvalsprocessen av litteratur har fokus legat på att ta fakta från relevanta tidskrifter och att där hitta aktuell information. Informationen har främst utgjort material som hanterar ämnesområdet leasing men också IASB, FASB och redovisning i stort.

2.3 URVAL

För att utföra studien undersöktes ett urval av en population. Populationen är i det här fallet alla företag som berörs av förändringen inom IFRS och US GAAP. Urvalet i studien är noterade företag i Sverige på Stockholmsbörsen Nasdaq OMX. Urvalet har gjorts eftersom det utgör en grupp företag som är av rimlig storlek för att studera hela gruppen inom uppsatsens tidsramar. En annat skäl är att alla årsredovisningar finns tillgängliga på antingen svenska eller engelska vilket gör det möjligt att vid behov ta del av även annan information.

Företagen som är listade på Stockholmsbörsen Nasdaq OMX förändras ständigt, urvalsgruppen utgår därför ifrån de företag som var listade en utvald dag, i den här studien den 11 maj 2010 då det var 255 företag med på listan. Trots det omfattar studien endast 251 företag. Detta bortfall beror på att alla årsredovisningar inte fanns tillgängliga och på att det inte alltid var möjligt att utläsa de siffror som behövdes för att göra studiens beräkningar, exempelvis resultat efter finansiella intäkter och kostnader + finansiella kostnader vilket behövdes vid beräkning av R_t .

För att få fram jämförbar information används årsredovisningar från samma år för alla företagen. I den här studien används årsredovisningar för 2008 eftersom alla företag är klara med sin sammanställning för det året och det därmed finns tillgängligt. Det ger studien relativt färsk information att grunda analysen och resultatet på.

2.4 INSAMLING AV DATA

Vid datainsamlingen har företagens årsredovisningar för 2008 granskats. Det innebär att studien är baserad på en typ av sekundärdata som är insamlad i ett annat ändamål.³² Fördelen med sekundärdata är att den går relativt snabbt att samla in och den är inte särskilt resurskrävande.³³ Nackdelen däremot kan vara att den är insamlad för en annan studie eller att den kan vara inaktuell.³⁴ I det här fallet är det inte ett problem eftersom årsredovisningar är sekundär data som avspeglar den verklighet studien avser att undersöka. Bedömningarna vid insamlandet av datan är få då de redan gjorts av företagen och det främst handlar om att läsa av poster i årsredovisningarna.

---

³² Dahmström, K. (2000).

³³ Andersen, I. (1998).

³⁴ Andersen, I. (1998).

Enligt dagens leasingstandard, IAS 17, ska det i not anges:

a) Det sammanlagda beloppet per rapportperiodens slut av framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal fördelade på förfallotidpunkter enligt följande:

- i inom ett år*
- ii senare än ett år men inom fem år*
- iii senare än fem år.³⁵*

Med hjälp av ovanstående not i årsredovisningarna kan en uppskattning göras av hur stor summa som företaget hade behövt aktivera om leasingen istället varit finansiell. För att få fram en sådan uppskattning måste följande antaganden göras.

1. Då företagen endast redovisar minimileaseavgifterna i en klumpsumma för varje tidsintervall måste en uppskattning om när leaseavgifterna genomsnittligen faller till betalning göras. Det har gjorts på följande sätt efter samtal med en av studiens handledare:
  - De avgifter som faller till betalning inom ett år antas i genomsnitt ligga på ett halvår.
  - De avgifter som faller till betalning mellan 1 – 5 år antas i genomsnitt ha 2 år kvar.
  - De avgifter som faller till betalning efter 5 år antas ha 6 år kvar.

Eftersom leaseavgifterna ligger i framtiden och beloppet är en summa som skulle ha aktiverats idag måste minimileaseavgifterna nuvärdesberäknas. Därför måste en diskonteringsfaktor tas fram. Enligt den nya standarden ska företagets marginella låneränta användas. För att ta fram den har vi använt oss av Stibor för 2008 och ett årsgenomsnitt av räntan för statobligationer 2008. Löptiden på räntan är för Stibor 6 månader 4.9004 %.³⁶ Då Stibor bara har kortare löptider innebar det att räntan på statsobligationer användes vid de längre löptiderna. Löptiden på 2 år gav en ränta på 3.7466 %, ³⁷ medan det inte fanns någon ränta för löptiden 6 år. För att få fram en uppskattning av den räntan extrapolerades räntan för löptiden 5 (3.7757%) och 7 (3.8327%) år vilket gav en ränta på 3.8042%.³⁸ Till de tre räntesatserna adderades 2 procentenheter och därefter utfördes nuvärdesberäkningen enligt följande formel:

$$\frac{\text{Minimileaseavgifter}}{(1 + r + 0,02)^t}$$

³⁵ IAS 17 p. 35 a) (2009) s. 279.

³⁶ www.riksbank.se (a) hämtad 2010-04-28.

³⁷ www.riksbank.se (b) hämtad 2010-04-28.

³⁸ www.riksbank.se (b) hämtad 2010-04-28.

2.4.1 ANALYSMODELL

När årsredovisningarna undersökts har följande värden hämtats:

- operationella minimileaseavgifter för de tre tidsintervallen
- balansomslutning
- eget kapital
- resultat efter finansiella intäkter

Efter att alla uppgifter tagits fram för företagen och förts in i Excel utvärderades materialet. Först räknades företagets soliditet och räntabilitet på totalt kapital före den simulerade aktiveringen fram enligt följande formler:

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}}$$

$$R_t = \frac{\text{Resultat efter finansiella intäkter och kostnader} + \text{finansiella kostnader}}{\text{Balansomslutning}}$$

Därefter nuvärdesberäknades företagets operationella leasing enligt formeln ovan för att därefter adderas till företagets balansomslutning. Sedan räknades nya värden fram på soliditet och räntabilitet på totalt kapital. Värdet på företagets utökade finansiella leasing aktiverades alltså på balansräkningen som tillgång respektive skuld. Nyckeltalen soliditet och R_t jämfördes sedan före och efter den simulerade aktiveringen.

Företagen delades upp enligt Nasdaq OMXs indelning med följande tio branscher; Energi, Råvaror, Industri, Sällanköp, Dagligvaror, Sjukvård, Finans, IT, Teleoperatörer och Kraftförsörjning.³⁹ I analysen behandlas sedan samband, konsekvenser och olikheter som kommit fram under arbetet med studien. Analysen har gjorts under arbetets gång medan informationen fortfarande varit färsk i minnet då det leder till ett mer korrekt resultat.^{40, 41} På det här sättet gjordes en simulering på vad som hade hänt om den nya standarden hade blivit verklighet under 2008. Inga andra ändringar görs i standarden förutom att operationell leasing inte längre är ett alternativ. Minimileaseavgifter enligt den nya standarden antas således vara likadana som vid redovisning enligt IAS 17.

2.5 TILLFÖRLITLIGHET

Definitionen på validitet kan exempelvis vara att det finns överensstämmelse mellan definitionen av ett begrepp och verkligheten, frånvaro av systematiska fel och huruvida

---

³⁹ www.nasdaqomxnordic.com (a). hämtad 2010-04-23.

⁴⁰ Olsson, H., Sörensson, S. (2001).

⁴¹ Andersen, I. (1998).

undersökningen mäter det den avser att mäta.^{42, 43} När data samlas in genom den valda metoden finns det moment där fel kan uppstå. Dels kan företaget klassificera sin leasing på ett felaktigt sätt. En sådan felkälla är av relativt liten betydelse i sammanhanget eftersom möjligheten att klassificera leasing försvinner i och med en eventuell ny standard. Det finns därmed grund att överblicka all förändring från operationell till finansiell leasing. Ett fel som den här studien inte kommer åt är när företagen medvetet undanhållit sin leasing i redovisningen. Det finns då inget värde att göra en simulerad aktivering för.

Grunden till det validitetsproblem den här kvantitativa studien står inför är överföringen från årsredovisningar till Excel och sedan tolkningen av de framtagna siffrorna. Det studien visar är en uppskattning av vad som skett med företagens nyckeltal, uträkningarna har gjorts med förenklingar och antaganden vilket gör att de decimaltal som presenteras kan ge uppfattningen om en falsk exakthet i resultatet. En annan sak att ta i beaktande är att generellt sett är primärdata mer tillförlitligt än sekundärdata.⁴⁴ Det skulle kunna innebära en begränsning i validiteten för studien eftersom den är i avsaknad av primärdata.⁴⁵ Det är dock inte en risk som är särskilt överhängande eftersom den sekundärdata som används främst består av årsredovisningar som har hög validitet i en sådan här studie.

För att en studie ska ha hög tillförlitlighet är reliabilitet en annan viktigt komponent att ta i beaktande. Det innebär att läsaren ska kunna lita på uppsatsens innehåll. Det innebär också att resultatet inte är beroende av den som mäter, oavsett vem som utför studien ska resultatet bli detsamma.⁴⁶ Genom att noggrant redogöra för hur studien genomförts är det möjligt för den som önskar att upprepa processen. Eftersom uppgifterna i årsredovisningarna är konstanta borde det med stor sannolikhet leda till att en liknande studie får samma resultat. Analysen kan däremot bli annorlunda beroende på den som utför undersökningen.

2.6 AVGRÄNSNING

Uppsatsen hanterar vilka effekter en ny standard skulle få för leasetagaren. Skälet till att en sådan avgränsning har gjorts är att i det förslag som lades fram av IASB och FASB den 19 mars 2009 behandlades främst förändringarna för just leasetagaren. Hur standarden ska komma att se ut för leasegivaren har sedan arbetats fram efter hand. Skälet till ett sådant förfarande anges vara att den kritik som väckts mot standarden främst riktats mot redovisningen av leasing för leasetagaren.⁴⁷ Det kan bero på att dagens redovisning

---

⁴² Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2007).

⁴³ Jacobsen, D, I. (2002).

⁴⁴ Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2007).

⁴⁵ Jacobsen, D, I. (2002).

⁴⁶ Holme, I, M., Solvang, B. (1997).

⁴⁷ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

med klassificering av leasing inte får lika stora konsekvenser för leasegivaren. Vid operationell leasing tar leasegivaren upp själva tillgången på sin balansräkning medan finansiell leasing leder till att fordran på leasetagaren tas upp som en tillgång. Effekterna för leasegivarens balansomslutning blir därmed inte särskilt stora beroende av klassificeringen.

Ett annat skäl uppges vara att nuvarande hantering av leasing för leasetagaren leder till att tillgångar och skulder undervärderas av ett stort antal företag i olika branscher. En ny standard kommer därför att påverka ett stort antal användare positivt.⁴⁸ Studiens betoning ligger på IASB i och med att de utgör störst inflytande på svenska företag. FASB kommer dock att behandlas i viss utsträckning då det handlar om en gemensam förändring.

---

⁴⁸

www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

3. REFERENSRAM

I referensramen behandlas först hur redovisning av leasing ser ut idag för att ge läsaren en utgångspunkt att jämföra det nya förslaget med. Därefter behandlas kritiken kring nuvarande standard och IASBs och FASBs förslag på en ny standard. Slutligen presenteras en genomgång av några av de Comment Letters som skickades in som svar på förslaget.

3.1 REDOVISNING AV LEASING IDAG

Enligt IAS 17 som idag hanterar leasing inom IFRS klassificeras leasingen som antingen operationell eller finansiell. *Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal vari de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av ett objekt i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren.*⁴⁹ Tillgångsbegreppet i standarden skiljer sig från det i Föreställningsramen: *En tillgång är en resurs över vilken företaget har bestämmande inflytandet till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar för företaget i framtiden.*⁵⁰ I fall där standarden och Föreställningsramen inte stämmer överens går definitionen i standarden före den i Föreställningsramen.⁵¹

Operationell leasing är en restpost på det sättet att det som inte är finansiellt är operationellt.⁵² Klassificeringen mellan de två görs genom att titta på huruvida det är leasegivaren eller leasetagaren som utsätts för risker och fördelar med ägandet. Leasingavtalet blir finansiellt om risker och fördelar ligger på leasetagaren och operationellt om det är leasegivaren som står som ansvarig.⁵³ Det som avgör är avtalets ekonomiska innebörd för företaget och inte dess civilrättsliga form.⁵⁴

När leasetagaren ska redovisa leaseobjektet för första gången tar denne upp en tillgång och en skuld på balansräkningen. Värdet som tas upp är antingen tillgångens verkliga värde eller en nuvärdesberäkning av de framtida leasingavgifterna som leasetagaren ska erlägga. Beräkningen görs med hjälp av den implicita räntan om den är känd annars används leasetagarens marginella låneränta.⁵⁵

Den implicita räntan definieras *...som den ränta som gör att de framtida leaseavgifterna motsvarar värdet på tillgången.*⁵⁶ Därefter behandlas de två posterna som om det istället

---

⁴⁹ IAS 17 p. 4. (2009) s. 273.

⁵⁰ Föreställningsramen p. 49 a) (2009) s. 18.

⁵¹ Föreställningsramen p. 2 (2009).

⁵² IAS 17 p. 4. (2009).

⁵³ IAS 17 p. 8. (2009).

⁵⁴ IAS 17 p. 10. (2009).

⁵⁵ IAS 17 p. 20. (2009).

⁵⁶ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008) s. 163.

hade varit ett avbetalningsköp. Tillgången skrivs årligen av och skulden amorteras samt innebär räntekostnader för företaget.⁵⁷

Operationell leasing däremot redovisas endast genom att leasingavgiften kostnadsförs linjärt.⁵⁸ De olika sätten att redovisa får därför skilda konsekvenser för företaget. När operationell leasing används blir resultatpåverkan i företaget likadan för hela leasingperioden vid användning av linjär kostnadsföring.⁵⁹ Vid finansiell leasing däremot skiljer sig påverkan på resultatet från år till år. Dels får företaget en kostnad i och med den avskrivning som för enkelhetens skull antas vara linjär. Dels får företaget en kostnad för räntan på det lån som tagits upp på företagets balansräkning. Det lånet behandlas som ett annuitetslån vilket innebär att amortering plus ränta är samma från år till år men i takt med att lånet amorteras blir räntan lägre. Eftersom amortering inte är en kostnad i redovisningen blir den sammanlagda påverkan på resultatet mindre desto längre in i leasingperioden företaget kommer.⁶⁰

Klassificeringen får också påverkningar på företagets nyckeltal som exempelvis soliditet och räntabilitet på totalt kapital som båda blir lägre vid finansiell leasing i jämförelse med operationell.⁶¹

3.1.1 PROBLEMATIKEN KRING DAGENS STANDARD

Enligt IASB och FASB är deras Discussion Paper som publicerades i mars 2009 en följd av kritiken investerare och andra användare av företagets finansiella rapporter haft om det nuvarande sättet att redovisa leasing.⁶² Eftersom det är en viktig källa till finansiering för företagen är det viktigt att de som har intresse av företagets finansiella rapporter kan utläsa omfattningen av företagets leasingåtaganden och operationell leasing leder till att det finns tillgångar i företaget som inte tas upp på balansräkningen. Följden av det är att många investerare nuvärdesberäknar företagets minimileaseavgifter för att få en bild av hur leasingen påverkar enheten.⁶³ Något som, enligt IASB, inte är möjligt idag då dagens standard inte ställer krav på tillräckliga upplysningar för en sådan uträkning. Många investerare har sedan länge sett operationellt leasade objekt som tillgångar och skulder i företaget.⁶⁴ Att investerare inte får ut nödvändig information från de finansiella rapporterna är ett argument som väger tungt för att utforma en ny standard då IFRS främst utformas för att vara användbara för investerare.⁶⁵

---

⁵⁷ IAS 17 p. 25-28. (2009).

⁵⁸ IAS 17 p. 33. (2009).

⁵⁹ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

⁶⁰ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

⁶¹ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

⁶² www.iasb.org (g) hämtad 2010-04-28.

⁶³ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁶⁴ Ely, K. (1995).

⁶⁵ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

Att det finns olika sätt att redovisa leasing utgör en möjlighet att utforma kontrakten så att önskad klassificering uppnås. Det är en möjlighet som många företag använder genom att påverka kontrakten så att de leasade tillgångarna hamnar utanför balansräkningen.⁶⁶ På de sättet kan företagen ha finansierat tillgångar på ett sätt som inte alla användare förstår.⁶⁷ Valmöjligheten mellan operationell och finansiell leder dessutom till att likadana ekonomiska händelser kan redovisas på olika sätt. Enligt IASB har både redovisare och revisorer klagat på svårigheterna att avgöra vad som är operationellt och vad som är finansiellt enligt dagens standard.⁶⁸ Klassificeringen mellan de två formerna är formulerade på ett sätt som ger utrymme för tolkningar och därmed en subjektivitet i redovisningen. Det leder till brister i möjligheten till jämförelse för användarna.⁶⁹

Kritik har också väckts kring att skuld- och tillgångsbegreppen i IAS 17 inte överensstämmer med det som IASB satt upp i övrigt. Genom ingåendet av ett leasingavtal får leasetagaren rätten att använda leasingobjektet vilket i allt väsentligt överensstämmer med IASBs definition av en tillgång i Föreställningsramen. Samtidigt blir företaget ansvarig av betala leaseavgifter vilket enligt IASBs definition uppfyller definitionen av en skuld.⁷⁰ Det har lett till att dagens standard kritiserats och ansetts vara begreppsmässigt felaktig. På grund av den här kritiken och för att skapa en standard som gör att redovisningen av leasing går i linje med redovisningen av andra avtal har en ny standard tagits fram.⁷¹

3.2 DEN NYA STANDARDEN

Grunden till förändring av den gamla standarden ligger i hur en tillgång och en skuld ska definieras. Enligt IAS 17 definieras en tillgång genom att alla risker och förmåner gått över från en part till en annan. Med den nya standarden kommer istället definitionen gå mot att rätten att nyttja det leasade objektet är en del i det som avgör huruvida objektet är en tillgång.⁷²

En skuld definieras i Föreställningsramen som: *en befintlig förpliktelse för företaget till följd av inträffade händelser, vilken förväntas ge upphov till ett utflöde från företaget av resurser som innefattar ekonomiska fördelar.*⁷³ IASB anger att ett leasingkontrakt innebär ett ansvar för leasetagaren att betala leasingavgifter och att lämna tillbaka objektet vid leasingperiodens slut. De anser att ansvaret att betala leasingavgifter i allt

---

⁶⁶ Imhoff, E., Thomas, J. (1988).

⁶⁷ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁶⁸ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁶⁹ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷⁰ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷¹ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷² www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷² Föreställningsramen p. 49 b) (2009) s. 18.

⁷³ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

grundläggande överensstämmer med definitionen av en skuld. Däremot innebär det inte ett ekonomiskt utflöde av resurser att lämna tillbaka en leasad tillgång vilket innebär att det ansvaret inte definieras som en skuld.⁷⁴

När tillgång och skuld definieras på det sättet finns det inte längre ett behov för operationell leasing eftersom dessa objekt istället utgör tillgångar. De leasade objekten tas upp i balansräkningen och användarna av de finansiella rapporterna behöver inte själva göra uppskattningar av dess värde. Det subjektiva momentet försvinner, alla leasade objekt redovisas på samma sätt vilket ämnar ge möjlighet till en ökad jämförelse.⁷⁵

Enligt den nya standarden ska ett leasingobjekt initialt värderas genom att framtida leasingavgifter nuvärdesberäknas med hjälp av leasetagarens marginella låneränta. Därmed får företaget fram ett värde som tas upp på balansräkningen som en tillgång och en skuld. Enligt IASB kommer detta värde vara i närheten av objektets verkliga värde.⁷⁶

Efterföljande värdering av skulden kommer att ske genom att skulden minskar med amorteringar och företagets resultat belastas med ränta. Varje period ska företaget undersöka om det finns anledning att räkna om värdet avseende kvarvarande leasingperiod och därmed skyldigheten att betala leasingavgifter. Tillgången minskar i värde genom avskrivningar.⁷⁷

3.2.1 AKTIVERING AV ALL LEASING

Flera företag, revisorer och forskare är överens om att den nuvarande leasingstandard inte lyckats uppnå sitt syfte att avspegla de ekonomiska händelserna på ett neutralt sätt. Därför har det länge diskuterats om huruvida det finns ett bättre sätt och flera undersökningar har gjorts på vilka följderna skulle bli vid aktivering av all leasing. En fråga som ställs är huruvida den nya standarden verkligen skulle innebära en reell förändring. Goodacre et al. menar att informationen redan finns tillgänglig för investerare och andra användare genom de krav på fotnoter som finns i dagens standard. När en marknad är effektiv spelar inte presentationen av information någon roll, aktörerna tar ändå till sig all tillgänglig information. Om däremot användarnas beslut förändras i och med att företagens operationella leasing aktiveras eller om företagen själva tror att investerarnas uppfattning förändras kan en annars relativt kosmetisk förändring få reella konsekvenser.⁷⁸

---

⁷⁴ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷⁵ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷⁶ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷⁷ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

⁷⁸ Goodacre, A (2003). Barents Group LLC. (1999).

En möjlig effekt för företag med mycket operationell leasing kan vara att de förändrar sin finansieringsstruktur.⁷⁹ För att få en indikation över hur effektiv marknaden är gjorde Imhoff et al. en studie för att undersöka om styrelsens och/eller aktieägarnas beslut påverkades beroende av om leasade objekt aktiverades eller bara fanns med i upplysningarna. De kom fram till att alla inte tar hänsyn till de objekt som finns i upplysningarna. Framför allt är det aktieägarna som räknar om och aktiverar den operationella leasingen medan styrelserna inte gör det i samma omfattning.⁸⁰

I branscher som till exempel flyg, snabbmat, hotell och järnväg där operationell leasing är vanligt får övergången till finansiell leasing betydelse.⁸¹ Imhoff et al gjorde en annan undersökning för att utröna vilka effekter företagets långsiktiga operationella leasing skulle få på ett antal nyckeltal vid en aktivering. De menar att operationell leasing har en betydande effekt på viktiga nyckeltal för företag där det är en viktig finansieringsform. Genom att konstruera en aktivering av företagets leasade tillgångar kunde de jämföra de olika företagen och de kom fram till att R_t i genomsnitt minskade med 9% motsvarande 0.7 procentenheter och att skuldsättningsgraden ökade med 30%. Vidare menar Imhoff et al. att i och med att de operationellt leasade tillgångarna inte aktiveras snedvrids företagets prestationsmått. För att göra en riktig jämförelse mellan och inom branscher måste därför en simulerad aktivering.⁸²

Beattie et al. gjorde en liknande studie där nio nyckeltal som används vid beslutsfattande undersöktes före och efter en aktivering av företagets operationella leasing. Studien visade att sex av nyckeltalen visade en betydande förändring med bland annat en minskning av R_t på nästan 11 %. Studien visade stora skillnader mellan olika branscher och främst påverkades servicebranschen. Negativa påverkningar på företagets nyckeltal leder enligt studien till att företagets ranking försämras och därmed påverkas kassaflödet och beslut tagna av företagets intressenter.⁸³

Beattie et al. har även undersökt vad redovisare och användare i Storbritannien tycker om det nya förslaget. Generellt sett är användarna mer positivt inställda till G4+1 – förslaget än redovisarna är. En anledning till det anses vara att redovisarna ser de ökade kostnaderna för företagen medan användarna ser den ökade mängden information och möjligheten till jämförelse. Beattie et al. menar att förändringen skulle leda till att vissa företags kreditrating skulle försämras, att kreditvillkor skulle förhandlas om, en förbättrad utvärdering av företags långsiktiga finansiella åtaganden och en bättre

---

⁷⁹ Barents Group LLC. (1999).

⁸⁰ Imhoff, E., Lipe, R., Wright, D. (1993)

⁸¹ Imhoff, E., Lipe, R., Wright, D. (1997).

⁸² Imhoff, E., Lipe, R. (1991).

⁸³ Beattie, V., Edwards, K., Goodacre, A. (1998).

jämförelse mellan företag. Förslaget skulle också få stora ekonomiska konsekvenser för företagen.⁸⁴

Även Bennett och Bradbury har utfört en simulerad aktivering vilket fick stora konsekvenser med en högre skuldsättningsgrad men också försämrade likviditet och resultatmått. De menar att det är bra för företagen att själva upplysa användarna om nuvärdet av framtida leasingavgifter då de annars i regel överskattar företagets leasingåtagande.⁸⁵

Durocher genomförde en liknande studie vilket visade att viktiga tillgångar för företag i flertalet branscher tidigare befunnit sig utanför balansräkningen. Att tvinga företagen att aktivera dem skulle innebära att företagets mått på finansiell styrka skulle försämrats i alla branscher. Framför allt var det på balansräkningen som effekterna av studien syntes medan resultaträkningen förblev relativt oförändrad i majoriteten av branscherna.⁸⁶

Fülbier et al. utförde en simulerad aktivering som visade på märkbara förändringar i företagets nyckeltal, främst gällande relationstal som involverade tillgångar och skulder. De betonar emellertid att den nya standardens betydelse inte får överdrivas då effekten på resultatmått och andra mått som används vid värdering av företag är av mindre omfattning. Studien visar framför allt effekt inom modebranschen och detaljhandeln medan de flesta andra branscher förefaller relativt opåverkade.⁸⁷

Liknande studier har även gjorts där bara en bransch undersökts. Ett exempel på det är en studie gjord på detaljhandeln i Storbritannien där operationell leasing är en viktig finansieringsform. Den visar att nio undersökta nyckeltal försämrades av aktivering av operationell leasing och att företagets ranking förändrades markant.⁸⁸ Ett annat exempel är en studie på flygbranschen som visar att företagen var utsatta för väsentligt högre risk än vad som syntes i balansräkningen i och med förekomsten av ett flertal leasingåtaganden som inte aktiverats. Gritta, som utfört studien, menar att det borde vara ett krav att leasade tillgångar tas upp i balansräkningen.⁸⁹ Lanfranconi och Wiedman har istället undersökt detaljhandeln och hotellbranschen och kommit fram till att åtta av de tio undersökta företagen skulle öka sina långsiktiga finansiella skulder med över 50 % och deras kapitaltillgångar med mer än 35 %.⁹⁰

En reaktion på det förslag G4+1-gruppen la fram menar att en standard som hanterar all leasing likadant, oavsett period eller objekt, är att föredra. Standarden ska vara

---

⁸⁴ Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006).

⁸⁵ Bennett, B., Bradbury, M. (2003).

⁸⁶ Durocher, S. (2008).

⁸⁷ Fülbier, U., Liro-Silva, J., Pferdehirt, H. (2008).

⁸⁸ Goodacre, A. (2003b).

⁸⁹ Gritta, R. (1974).

⁹⁰ Lanfranconi, C., Wiedmann, C. (2000).

utformad på ett sådant sätt att en förändring i leasingkontraktet utan en förändring i den ekonomiska händelsen inte ska kunna förändra redovisningen.⁹¹

3.2.2 COMMENT LETTERS

IASB och FASB fick in över 300 Comment Letters på sitt Discussion Paper. De behandlar framför allt huvudförändringen att ta bort operationell leasing men även andra delar av diskussionsunderlaget hanteras. Här behandlas delar av de kommentarer som kommit in.

3.2.2.1 REVISORER

Alla de stora revisionsföretagen har kommenterat förslaget, de är eniga om att förslagets tillgångs- och skuldbegrepp är riktiga även om de har en del kommentarer.

En förändring av leasingredovisningen behövs eftersom dagens standard inte avspeglar alla tillgångar och skulder som uppstår genom leasing.⁹² All leasing ska redovisas efter en modell där en rättighet ger upphov till en tillgång och en skyldighet till en skuld liksom det nya förslaget föreslår.⁹³ Men trots ett stöd till den nya standarden betonas att det inte är bråttom utan att förslaget noga ska testas och utvärderas före det implementeras.⁹⁴ Det är viktigt för IASB och FASB att skynda långsamt och helst ge ut ett till, utökat och tydliggörande, Discussion Paper före ett Exposure Draft kan bli aktuellt.⁹⁵

Dagens redovisning av leasing kan förbättras men det är osäkert om förslaget tydliggör skillnaden mellan redovisning av leasing och redovisningen av andra avtal.⁹⁶ Det nya förslaget är dock enklare för redovisare att använda än dagens standard. Det är emellertid viktigt att ge ut tydligare och utökad information på många områden och framför allt är det av stor vikt att utforma en standard som gäller både leasegivare och leasetagare.⁹⁷

3.2.2.2 FÖRETAGSORGANISATIONER OCH ENSKILDA FÖRETAG

Hur redovisningen är utformad påverkar företagen i stor utsträckning, både för utvecklingen av den egna finansiella utvecklingen men också för möjligheten att locka till sig investerare. I en studie gjord i höstas kom Pegrén och Silfversparre fram till att

---

⁹¹ Ryan, S., Herz, R., Iannaconi, T., Maines, L., Palepu, K., Schipper, K., Schrand, C., Skinner, D., Vincent, L. (2001)

⁹² CL 270, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

⁹³ CL 120, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

⁹⁴ CL 90, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

⁹⁵ CL 175, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

⁹⁶ CL 139, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

⁹⁷ CL 173, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

företagen visade en tendens till att vara mer negativt inställda till den nya standarden i jämförelse med exempelvis revisorer och universitet.⁹⁸

Det råder en osäkerhet kring om IASB och FASB tänkt över vilka praktiska följder den nya standarden skulle få. Det är ett komplext förslag som skulle ge merarbete för företagen utan att ge tillräckliga fördelar för användarna. Kostnaden överstiger nyttan när företagets leasingåtaganden ska utvärderas för en eventuell omvärdering på grund av förändringar i villkoren.⁹⁹ Därför borde det finnas en förenklad version för mindre företag eller åtminstone borde alla leasade objekt under ett visst värde undantas.¹⁰⁰ Genom att utesluta leasing på korta perioder och de som inte berör företagets kärnverksamhet blir merarbetet standarden innebär befogad och hanterlig.¹⁰¹

Det är positivt att dagens leasingstandarder utvärderas och förändras. Dagens standard är komplicerad på grund av klassificeringen samtidigt bör konsekvenserna av en förändring betonas. Genom att aktivera alla leasade tillgångar kommer företagets nyckeltal försämrats och därmed kommer det framstå som att det går sämre än tidigare utan att en egentlig förändring ägt rum. Företagen skulle minska sina investeringar vilket skulle vara negativt för ekonomin i stort.¹⁰²

Frågan blir därför om den nya standarden skulle leda till mer användbar information för användarna.¹⁰³ Förslaget skulle istället leda till minskade möjligheter till jämförelse och förståelse.¹⁰⁴ Investeringar och andra intressenter skulle gå miste om information i och med att leasing inte bara används som ett sätt att finansiera verksamheten. Det är ofta ett strategiskt beslut för att ge verksamheten en större flexibilitet och en minskad risk då företaget inte behöver befatta sig med tillgångens restvärde.¹⁰⁵ Det är viktigt att ge användare av redovisning en heltäckande bild av hur företaget är finansierat, i det ligger en tydlig redovisning av leasing som är en viktig finansieringsform för många företag. Att många användare räknar om informationen angiven i upplysningar är i sig inget skäl för IASB och FASB att göra om standarden.¹⁰⁶

Rätten att använda är en svårvärderad tillgång både till värde och till tidpunkt då värdet uppstår. Det ifrågasätts vidare om det är så att rätten att använda ett leasat objekt skulle uppfylla kraven för att vara en tillgång så borde det innebära att alla andra rättigheter som företagen uppnår genom kontrakt också utgör tillgångar.¹⁰⁷ All leasing kan inte

---

⁹⁸ Pegrén, H., Silfversparre, M. (2009).

⁹⁹ CL 66, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁰ CL 157 mfl, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰¹ CL 165, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰² CL 1, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰³ CL 16, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁴ CL 17, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁵ CL 10, 11, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁶ CL 23, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁷ CL 7, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

falla in under den tillgångsdefinition som förslaget anger, alla framtida fördelar med tillgången kommer inte tillfalla företaget och därmed uppfylls inte definitionen. Leasetagaren får bara ta del av de fördelar som det specifika kontraktet innebär vilket i stor utsträckning ofta skiljer sig från att äga tillgången. Kontrollen över objektet borde även i fortsättningen ha betydelse för huruvida tillgången ska tas upp, liksom andra principer i IAS 17.¹⁰⁸ Operationell leasing avspeglar ett verkligt förhållande i många företag samtidigt finns det vissa oklarheter i hur klassificeringen ska gå till. Därför borde IASB, istället för en ny standard, klargöra hur de två sorterna ska urskiljas och öka kraven på upplysningar i noter.^{109, 110}

Samtidigt finns det företag som stödjer förslaget att rätten att använda ett objekt är en tillgång och att skyldigheten att betala leasingavgifter är en skuld. Det avspeglar de ekonomiska händelserna i företaget eftersom leasing i grunden är ett skuldfinansierat köp och att rätten att använda motsvarar en immateriell tillgång och därför borde redovisas som en sådan.¹¹¹

3.2.2.3 INTRESSEFÖRETAG

Förslaget mottog också många kommentarer från intresseföretag runt om i världen. Företag som arbetar med att utforma nationella regelverk men också sådana som arbetar med annan ekonomisk information finns med bland de som skickat in sina åsikter.

Det kommer att bli kostsamt och tidskrävande för företagen att identifiera rättigheter och skyldigheter i avtalen för att därefter få fram ett värde på tillgång och skuld. Relevansen i ett sådant förfarande kan ifrågasättas.¹¹² Det finns många olika typer av leasing och det går inte att redovisa alla på samma sätt, det leder inte till en korrekt avspiegling av de ekonomiska händelser som sker i företaget.¹¹³

Det går inte att hantera redovisningen för leasetagaren separat. Det sätt på vilket leasegivaren ska hantera leasing kommer få konsekvenser även för leasetagaren vilket gör att utvecklingen av leasegivarens redovisning är av stor vikt. Förändringen av tillgångsbegreppet i standarden och klassificeringen av leasing är ett bra förslag som går i linje med resten av regelverket.¹¹⁴

Det finns dock dem som är av en annan åsikt. Endast de tillgångar där risker och förmåner gått över till leasetagaren ska tas upp på balansräkningen då det blir för mycket arbete för företagen när en stor mängd tillgångar ska värderas om. Öka istället

---

¹⁰⁸ CL 208, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁰⁹ CL 167, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹⁰ CL 85, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹¹ CL 124, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹² CL 6 mfl, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹³ CL 12, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹⁴ CL 13, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

kraven på upplysningar gällande leasing i IAS 17. Att användarna idag själva sitter och justerar siffrorna för att aktivera företagets operationella leasing är sant för en typ av användare och det är banker och andra som lånar ut pengar, de är emellertid inte de enda intressenterna av redovisningen. ¹¹⁵

3.2.2.4 LEASINGGIVARE

Även de företag som leasar ut tillgångar bli berörda av en ny standard. Särskilt om effekten av att operationell leasing försvinner blir att företagen väljer att finansiera sin verksamhet på andra sätt.

Ett förslag är att istället för att bara ha finansiell leasing kvar låta all leasing vara operationell. En sådan förändring samtidigt som kraven på upplysningar ökar kommer resultera i en mer komplett och riktig finansiell rapportering. Att aktivera all leasing skulle inte avspegla den ekonomiska innebörden av många avtal samtidigt skulle företagen få mycket merarbete. ¹¹⁶

Flera av leasingföretagen uttrycker en stark oro både för sin bransch men också för ekonomin i stort. De menar att förslaget kommer innebära att investeringarna kommer minska markant och att en stor mängd människor som idag arbetar inom leasing blir arbetslösa. En förändring som, enligt dem, får så stora konsekvenser är inte försvarbart, särskilt inte under en lågkonjunktur. ¹¹⁷

Det finns även företag inom leasingbranschen som håller med om förslaget men som vill göra vissa justeringar som exempelvis att utesluta korttidsleasing och leasing av tillgångar som inte utgör en del av kärnverksamheten, alltså den typen av leasing som dessa företag arbetar med. ¹¹⁸

---

¹¹⁵ CL 15, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹⁶ CL 54, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹⁷ CL 57 mfl, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹¹⁸ CL 73, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

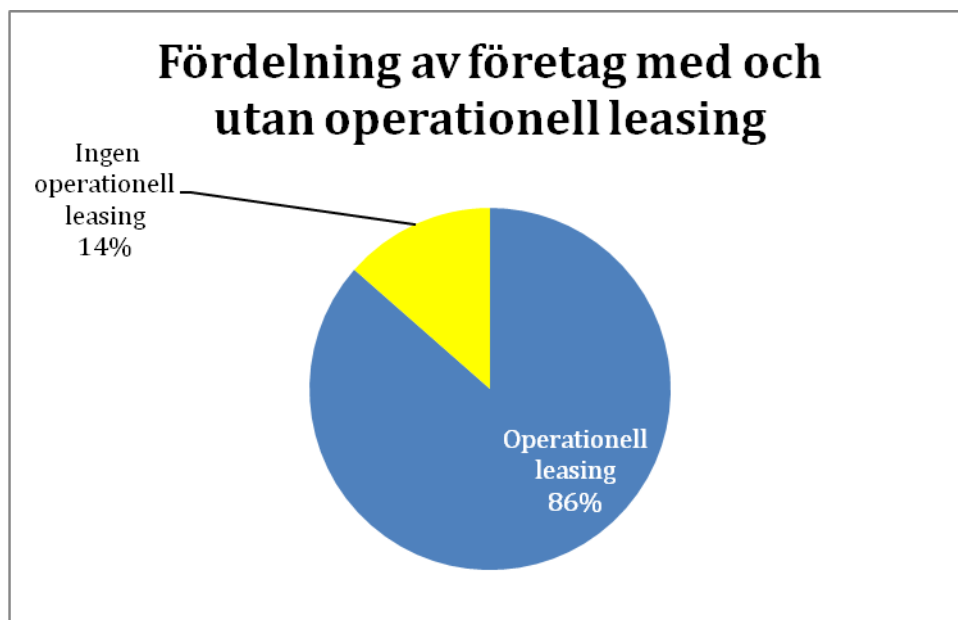
4. EMPIRI

I empirin presenteras studiens resultat för att ge läsaren en uppfattning om i vilket utsträckning leasing används i de undersökta företagen och vilka följder den nya standarden kan komma att få på företagens nyckeltal. Först hanteras undersökningen som en helhet för att därefter mer ingående presentera resultatet bransch för bransch.

4.1 TIO BRANSCHER

I studien har 251 svenska börsnoterade företag undersökts. Företagen är uppdelade i tio stycken branscher enligt Nasdaq OMXs indelning; Energi, Råvaror, Industri, Sällanköp, Dagligvaror, Sjukvård, Finans, IT, Teleoperatörer och Kraftförsörjning.¹¹⁹

Av dessa 251 företag är det 34 stycken som enligt deras årsredovisningar inte använder sig av operationell leasing. Enligt IAS 17 ska företag som använder sig av operationell leasing dela upp sina framtida minimileaseavgifter utifrån när de förfaller.¹²⁰ Avgifterna delas upp i de som förfaller inom 1 år, mellan 2-5 år och de som förfaller efter 5 år. Av de 217 företagen som använder sig av operationell leasing är det endast tre av företagen som bara har operationell leasing som förfaller inom 1 år. 214 stycken av företagen har leasing som sträcker sig upp till 5 år och 137 av dem har leasingåtaganden som sträcker sig längre än 5 år.

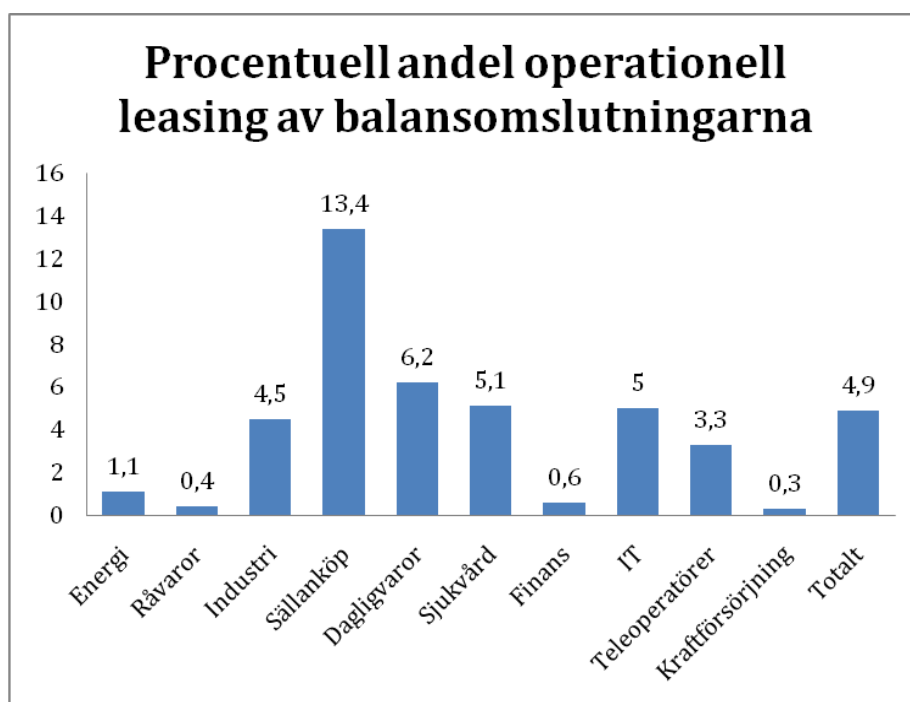
Figur 1: Fördelning av företag med och utan operationell leasing.¹²¹

¹¹⁹ www.nasdaqomxnordic.com (a) hämtad 2010-04-23.

¹²⁰ IAS 17 p. 35 a) (2009).

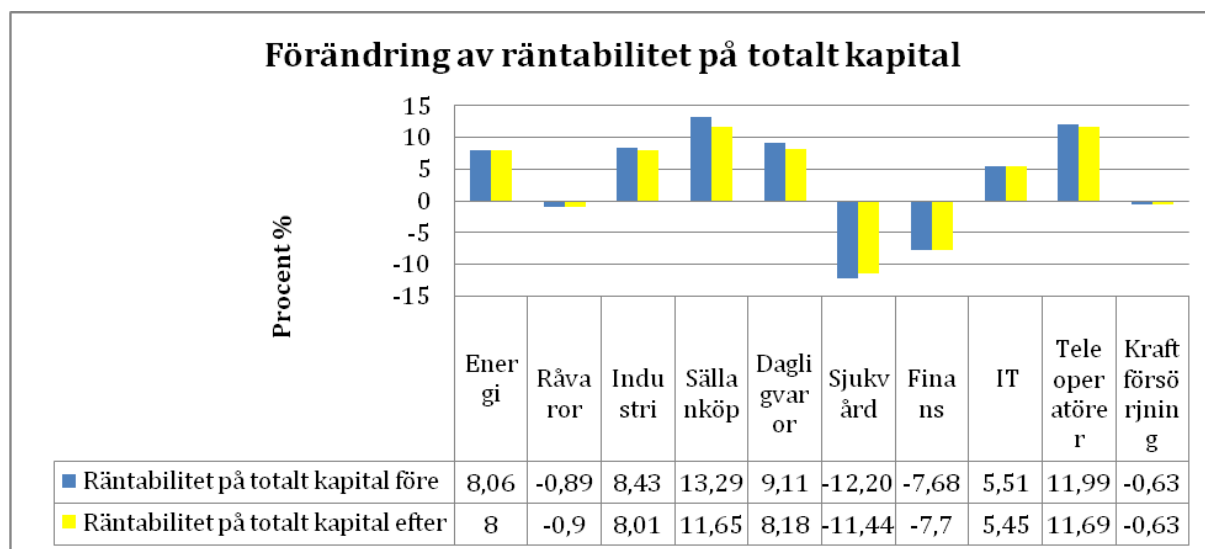
¹²¹ Alla bilder utgör egna illustrationer.

4.1.1 ÖVERSIKT MED ALLA BRANSCHER

Figur 2: Procentuell andel operationell leasing av balansomslutningarna.

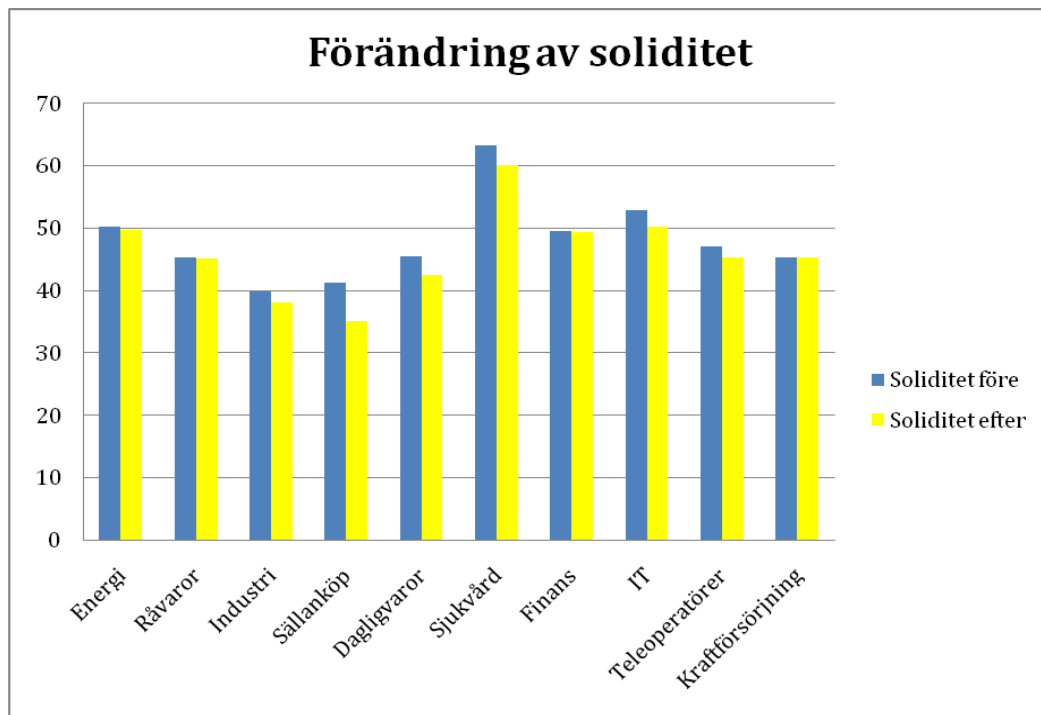
Figuren visar den procentuella andelen operationell leasing av företagens balansomslutningar i de olika branscherna. Användningen skiljer sig markant mellan branscherna och främst är det sällanköpsbranschen som sticker ut med en andel på 13.4%.

Figur 3: Förändring av räntabilitet på totalt kapital.

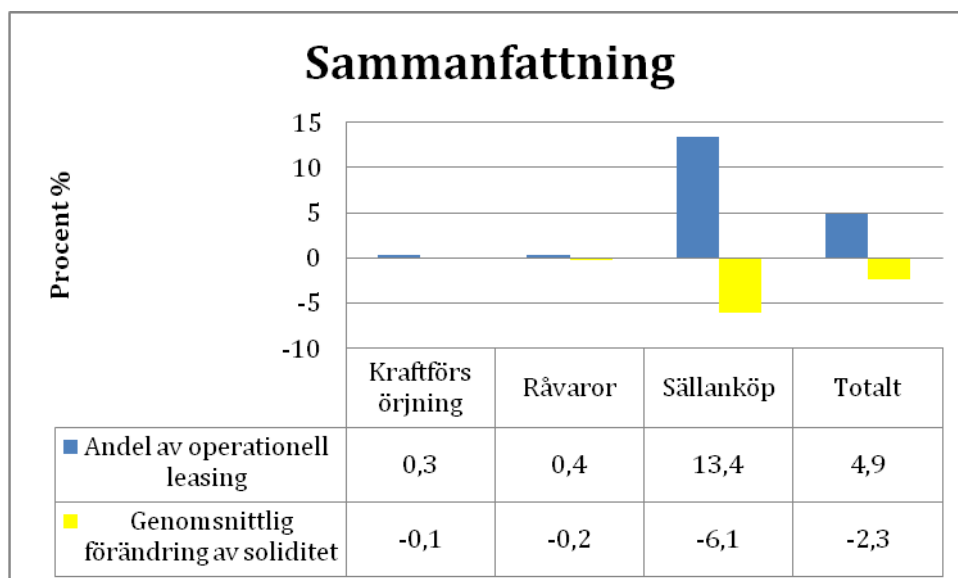
Grafen visar hur R_t som ett genomsnitt för varje bransch förändras om de operationella minimiavgifterna skulle tas upp på balansräkningen såsom finansiell leasing. I några branscher exempelvis Råvaror, Finans och Kraftförsörjning går en förändring knappt att

urskilja medan det i branschen Sällanköp blir en minskning på 1.64 procentenheter motsvarande drygt 12 %.

Figur 4: Förändring av soliditet.

Grafen visar hur soliditeten som ett genomsnitt för varje bransch förändras om de operationella minimiavgifterna skulle tas upp på balansräkningen såsom finansiell leasing. Likt ovan är det några branscher vars förändring endast är marginell som exempelvis Kraftförsörjning och Råvaror medan branscher som Sjukvård, Sällanköp och Dagligvaror upplever en tydligare minskning av sin soliditet.

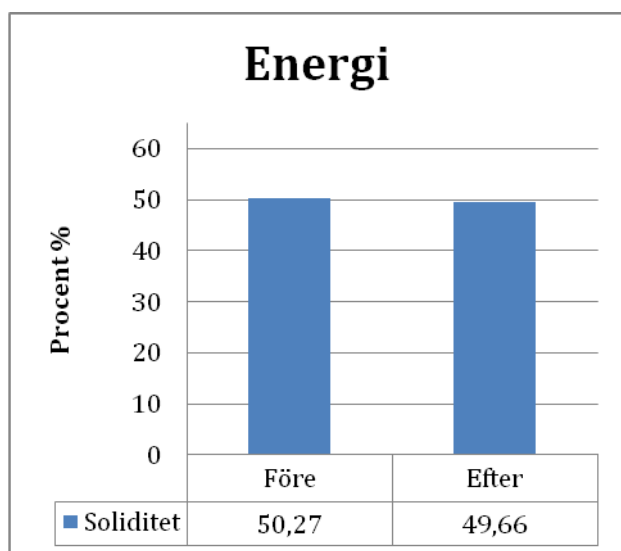
Figur 5: Bild över de branscher som påverkats mest respektive minst.

Bilden visar de branscher som får minst respektive störst påverkan på sin soliditet om operationella leasing skulle tas upp på balansräkningen såsom finansiella leasing. Dessutom visar den blå stapeln operationell leasing som andel av balansomslutningen i branschens företag. Kraftförsörjning är den bransch med minst påverkan men eftersom den består av endast ett företag visas även branschen Råvaror på bilden då det är det företag som påverkas näst minst. Stapeln längst till höger visar den genomsnittliga minskningen av soliditet för alla företag i branscherna vilket ligger på 2.3 procentenheter motsvarande ca 4.3 % minskning. Det kan dock tilläggas att över 90 stycken av företagen har en minskad soliditet som understiger 0.5 procentenheter. Motsvarande minskning på R_t är 0.3 procentenheter vilket motsvarar en minskning på 7.5 %. Stapeln näst längst till höger visar den genomsnittliga andelen av operationell leasing i förhållande till företagens balansomslutningar som ligger på 4.9 %. Andelens spridning mellan företagen är emellertid stor, från 0-52.2 %, och över 120 av företagen har en andel som ligger under 2 %.

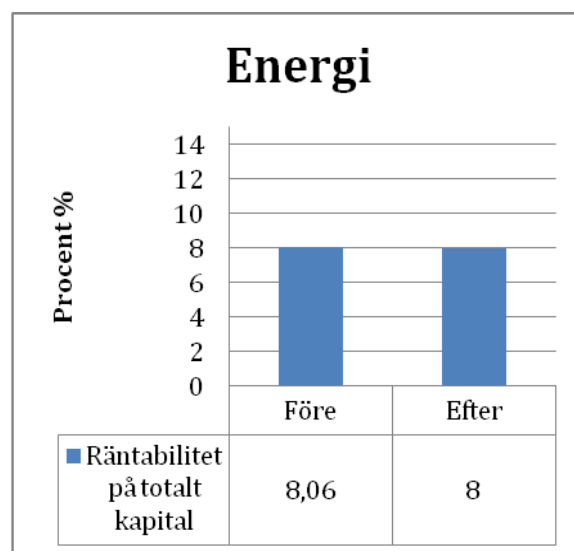
4.2 GENOMGÅNG BRANSCH FÖR BRANSCH

4.2.1 ENERGI

Inom branschen Energi finns det fyra företag och bland dem används inte operationell leasing i särskilt stor utsträckning. Två av företagen använder sig av operationell leasing och två av dem gör det inte.

Figur 6: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i energibranschen.

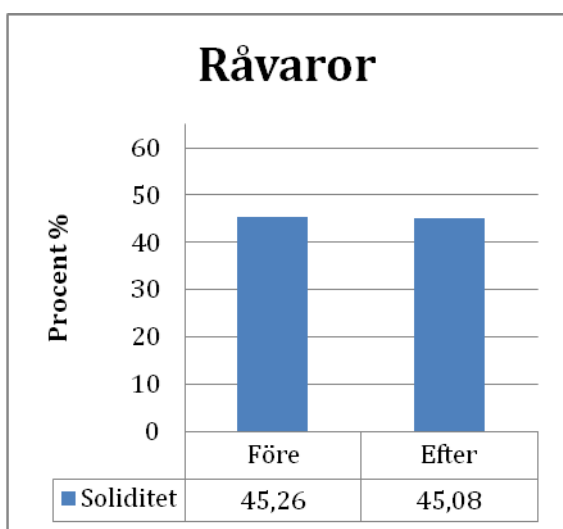
Figur 7: R_t före och efter en simulerad aktivering i energibranschen.

Om den operationella leasingen skulle behandlas som finansiell leasing och tas upp på balansräkningen skulle soliditeten för de två företagen minska från 56.42 % till 54.16 % och från 45.51 % till 45.33 %. Företagens R_t skulle gå från 4.18 % till 4.01 % och från 13.89 % till 13.83 %. Eftersom dessa förändringar slås ut på fyra företag varav två inte

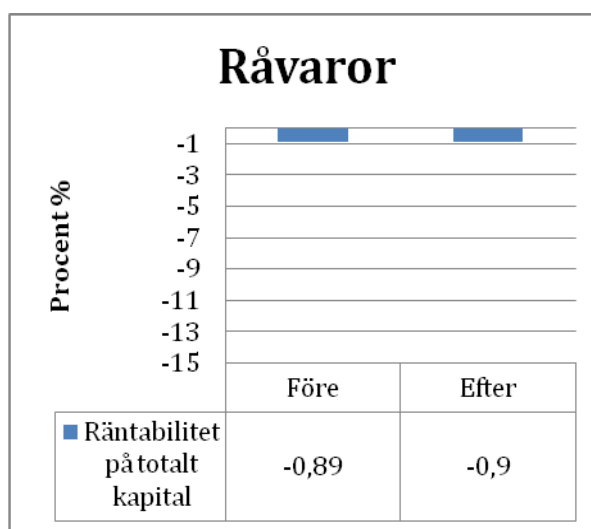
påverkas blir den genomsnittliga effekten för hela branschen en minskad soliditet på 0.61 procentenheter och ett minskat R_t på 0.06 procentenheter. Det motsvarar en minskning av soliditeten på ca 1.2 % och en minskning av R_t på 0.7%. Inom energibranschen utgör operationell leasing 1.1 % av företagens balansomslutningar.

4.2.2 RÅVAROR

Inom råvarubranschen finns det 13 stycken företag och nio av dessa använder sig av operationell. Då företagen inom branschen som har operationell leasing har det i relativt liten omfattning och i mycket liten omfattning blir storleken på nuvärdessumman av dessa poster också liten i förhållande till företagets balansomslutningar. I genomsnitt skulle företagets soliditet minska med cirka 0.2 procentenheter och R_t skulle minska med 0.01 procentenheter. Det motsvarar en minskning på soliditeten på 0.4 % och på R_t på 1.6 %. Råvarubranschen är en av branscherna som har minst andel operationell leasing i förhållande till företagets balansomslutningar med 0.4 %.

Figur 8: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.

Figur 9: R_t före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.

I råvarubranschen syns för några företag en konsekvens av en simulerad aktivering när R_t är negativt. Eftersom det negativa resultatet delas med en större balansomslutning efter simuleringen blir R_t ett mindre negativt tal vilket innebär en förbättring av R_t för dessa företag.

4.2.3 INDUSTRI

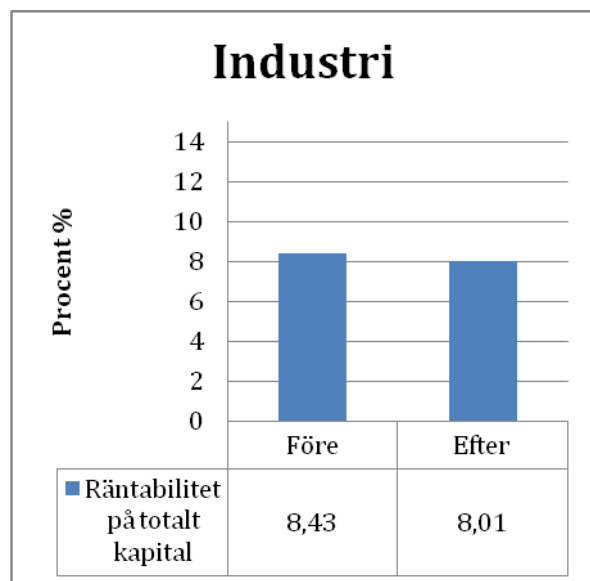
Den största bland de tio branscherna är Industri med 68 företag varav alla utom två har någon form av operationell leasing. Inom industribranschen använder företagen i högre utsträckning än de tidigare två branscherna operationell leasing och posten utgör 4.5 % av företagets balansomslutningar. Det leder till effekter på soliditeten och R_t vid en simulerad aktivering då de får en större minskning. I genomsnitt skulle företagets soliditet minska med 1.8 procentenheter medan R_t minskar med 0.42 procentenheter.

Det motsvarar en minskning på soliditeten på 4.5 % på motsvarande minskning av R_t på 4.9%.

Spridningen på konsekvenserna av studien är relativt stor mellan företagen i branschen. Ett antal av företagen påverkas inte i större utsträckning än vad företagen i energi- och råvarubranschen gjorde men överlag blir effekterna större och några av företagen sticker ut genom att få stora förändringar på soliditet och R_t . De två företagen som påverkas mest gällande minskad soliditet är SinterCast AB vars soliditet minskar med 9.9 procentenheter och ÅF AB som får en minskning på 8.7 procentenheter. För ÅF AB motsvarar det en minskning av soliditeten på drygt 18 %. När det gäller minskad R_t är Sweco AB det företag som står ut med en minskning på 3.3 procentenheter motsvarande 16.5 %. Samtidigt är alla tre företagen bland dem med mest operationell leasing inom branschen med mellan 12-18 % av balansomslutningen. Det finns emellertid andra företag med operationell leasing som utgör mellan 11-17 % av balansomslutningen som inte påverkas i samma utsträckning vilket beror på deras kapitalstruktur och resultat.

Figur 10: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i industribranschen.

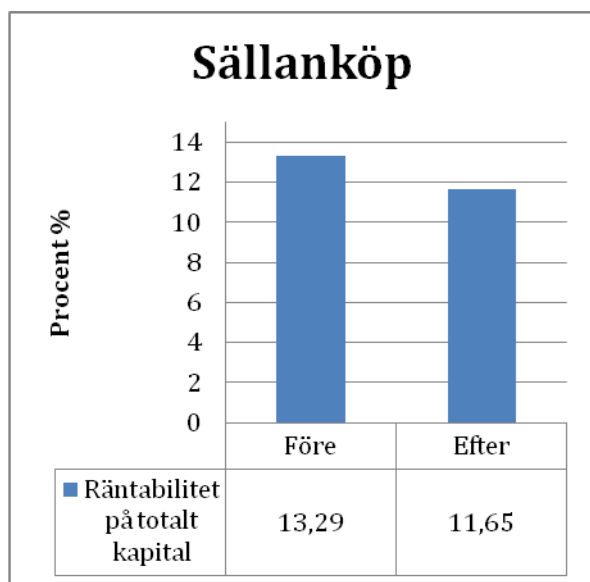
Figur 11: R_t före och efter en simulerad aktivering i råvarubranschen.

4.2.4 SÄLLANKÖP

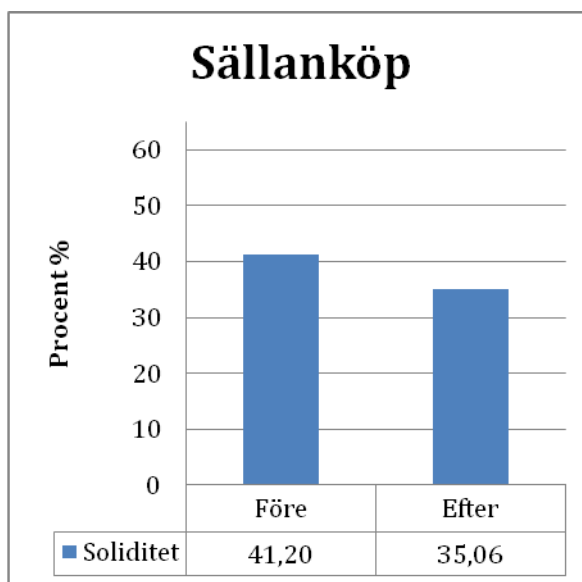
I branschen Sällanköp ingår det 34 företag och 29 stycken av dem använder sig av operationell leasing. Sällanköp är den bransch där den aktiverade nuvärdessumman av företagens operationella leasing är störst i förhållande till företagens balansomslutningar och andelen operationell leasing ligger på 13.4 %. Branschen är även den bransch där soliditeten minskar i störst utsträckning med ett genomsnitt på 6.1 procentenheter när alla företag tas med vilket motsvarar en minskning på 15 %. När de företag som inte använder sig av leasing tas bort blir siffran istället 7.5

procentenheter. I genomsnitt för hela branschen skulle R_t minska med 1.65 procentenheter vilket motsvarar 12 %.

När det gäller i vilket utsträckning företagen använder operationell leasing är spridningen inom branschen stor men det finns relativt sett fler företag där andelen operationell leasing är stor än inom industribranschen. Tio av företagen har en andel av operationell leasing på över 20 % av balansomslutningen varav fyra har en andel som överstiger 40 %.

Figur 12: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Sällanköp.

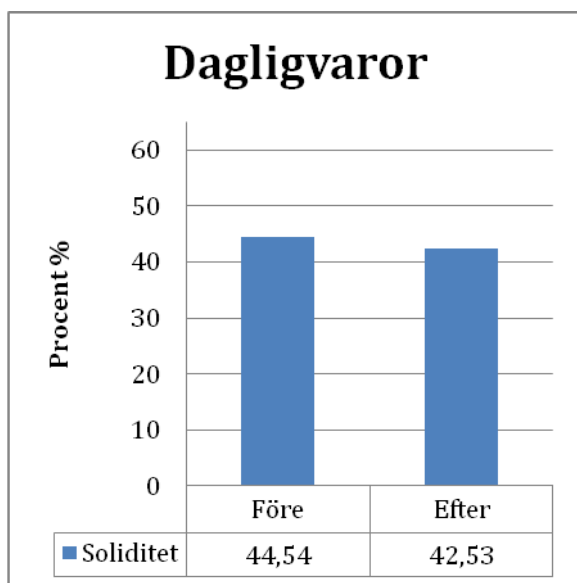
Figur 13: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Sällanköp.

Inom branschen finns det några företag som genom en simulerad aktivering erfar stora tapp på både soliditet och R_t . Ett exempel på det är H&M vars soliditet minskar med 33.9 procentenheter och R_t minskar med 19.5 procentenheter. Det motsvarar en minskning av både soliditeten och R_t på över 40 %. Samtidigt är företaget ett av de tre som har störst andel operationell leasing i förhållande till sin balansomslutning med 47.1 %. Ett annat av dessa tre företag är Venue Retail group där 48.2 % av balansomslutningen består av operationell leasing. Detta företag skulle få en minskad soliditet med 18.7 procentenheter samtidigt som R_t skulle öka med drygt 8 procentenheter. Detta till följd av den effekt som behandlades ovan i avsnittet Råvaror att när företagen har ett negativt resultat förbättras R_t vid en ökad balansomslutning till följd av en simulerad aktivering av operationell leasing.

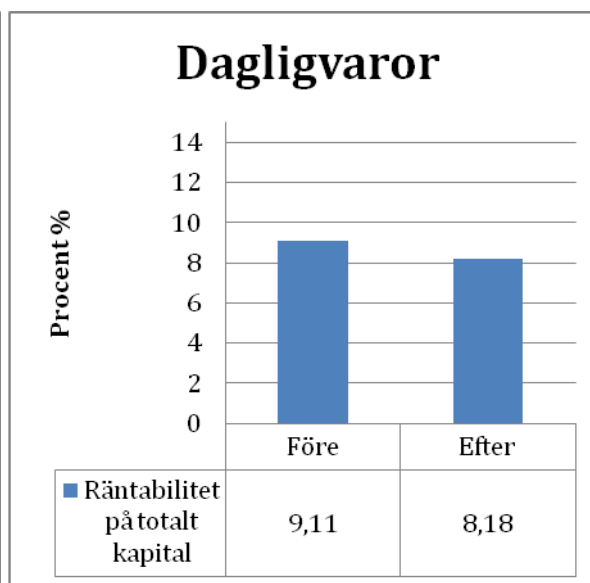
4.2.5 DAGLIGVAROR

I branschen Dagligvaror ingår åtta företag vilka alla har operationell leasing. Sett till hela branschen så utgör operationell leasing 6.2 % av företagens balansomslutningar och är därmed den branschen med näst störst andel. Inom branschen är spridningen emellertid

stor från 0.3-31.8 %. Det företag som urskiljer sig med 31.8 % operationell leasing är Axfood AB. Deras soliditet minskar med 9.8 procentenheter i studien och R_t minskar med 4.7 procentenheter vilket motsvarar minskningar på över 30 %.

Figur 14: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Dagligvaror.

Figur 15: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Dagligvaror.

Tas inte detta företag med i intervallet ovan är spridningen på andelen operationell leasing istället mellan 0.3-6.9 %. Det får konsekvensen att ett företag får stora effekter för siffrorna för hela branschen. I genomsnitt skulle soliditeten för branschen minska med 2 procentenheter och R_t skulle minska med 0.9 procentenheter om den operationella leasingen hade aktiverats. De siffrorna minskar till att soliditeten minskar med 0.9 procentenheter och R_t med 0.4 procentenheter om Axfood AB tas bort från beräkningarna.

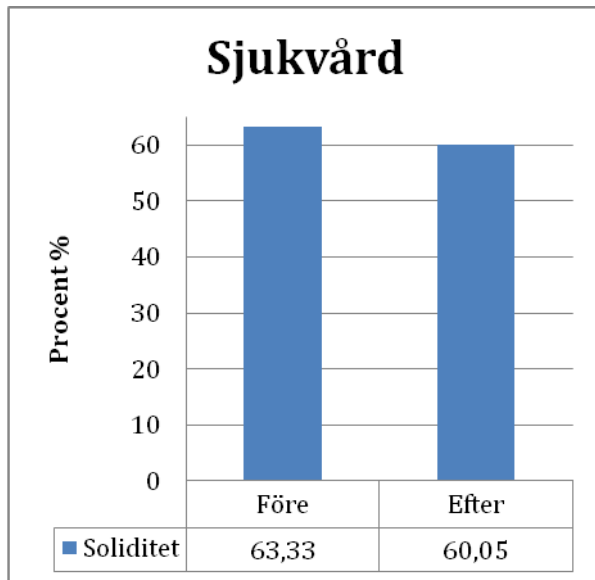
4.2.6 SJUKVÅRD

Branschen Sjukvård har 27 företag och de använder sig alla av operationell leasing. Tendensen inom branschen är att det främst handlar om kortvarig leasing då sexton av företagen endast har operationell leasing i de två första tidsintervallen, alltså upp till 5 år. Branschen är tillsammans med Sällanköp och Dagligvaror en av de branscher som i störst utsträckning använder sig av operationell leasing och andelen uppgår till 5.1% av företagens balansomslutningar.

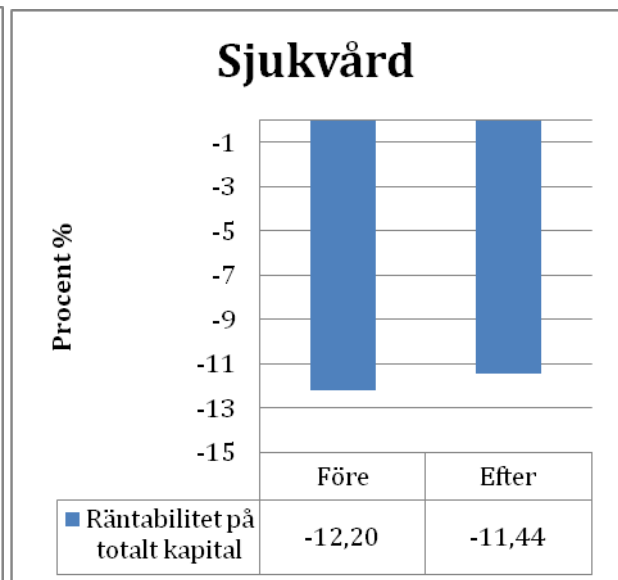
Sjukvård är den bransch med högst genomsnittlig soliditet med 63 % före den simulerade aktiveringen. Det är också den branschen som erfar den näst största minskningen av soliditet till följd av studien med 3.3 procentenheter, då utgångsläget är så högt motsvarar det en minskning av soliditeten på 5.2%. Medelvärdet för företagens R_t skulle dock öka eftersom många av företagen gick med förlust under 2008. Därmed

visar studien en förbättring av R_t från -12.2 % till -11.4 % alltså en ökning med 0.8 procentenheter motsvarande 6.2 %.

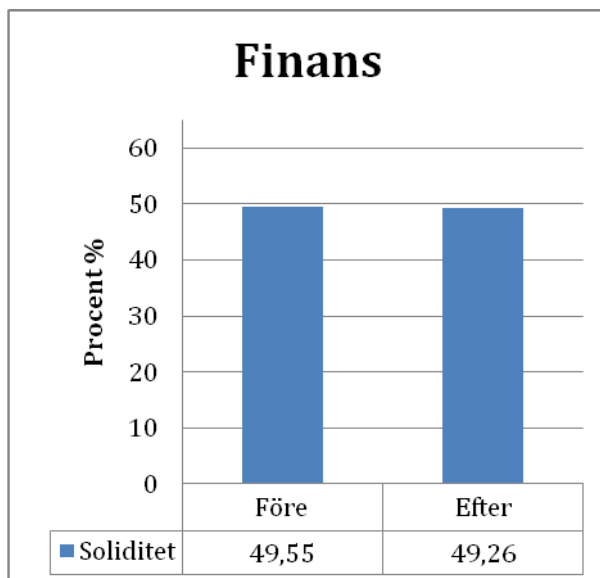
Figur 16: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Sjukvård.

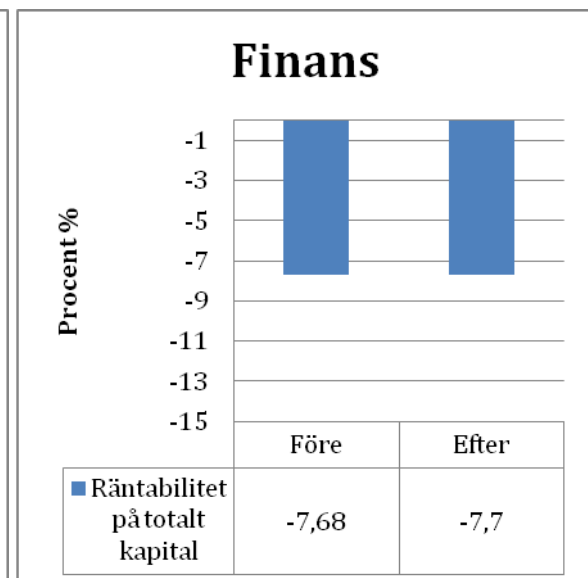
Figur 17: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Sjukvård.

4.2.7 FINANS

Med 44 företag utgör branschen finans den tredje största av de tio branscherna. Operationell leasing utgör en liten del av företagens finansiering då den genomsnittliga andelen är 0.6 % av företagens balansomslutningar.

Figur 18: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i finansbranschen.

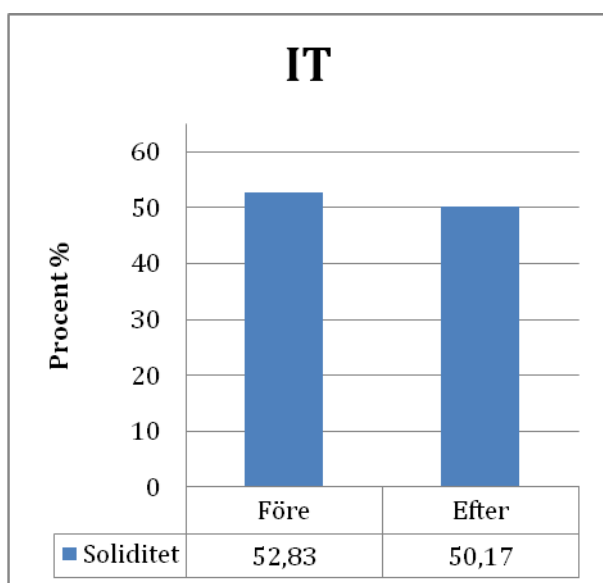

Figur 19: R_t före och efter en simulerad aktivering i finansbranschen.

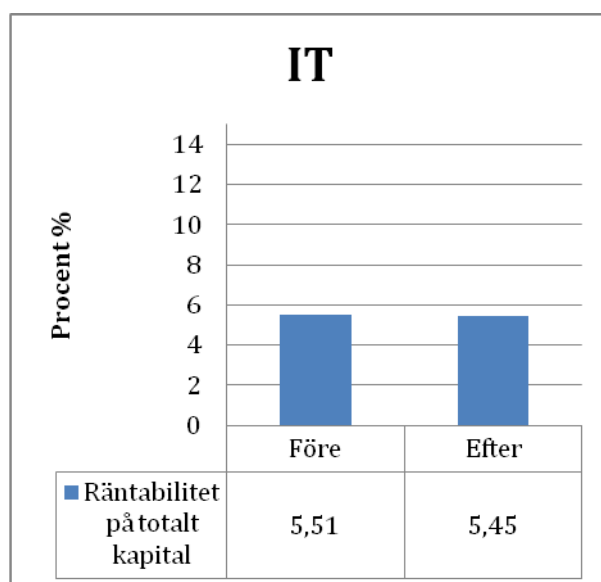
Effekterna på företagens soliditet och R_t blir förhållandevis små med en genomsnittlig minskning av soliditeten med 0.3 procentenheter och en minskning av R_t med 0.02 procentenheter motsvarande en minskning på 0.6 % respektive 0.3 %. Resultaten inom branschen är relativt lika mellan företagen med få och små utstickare.

4.2.8 IT

Den näst största branschen med 49 företag är IT och här är använder 45 stycken av företagen operationell leasing. Soliditeten hos IT-företagen skulle minska i genomsnitt med 2,7 procentenheter och deras R_t skulle minska med 0,06 procentenheter. Det motsvarar en minskning av soliditeten på 5 % och av R_t på 1 %.

Figur 20: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen IT.

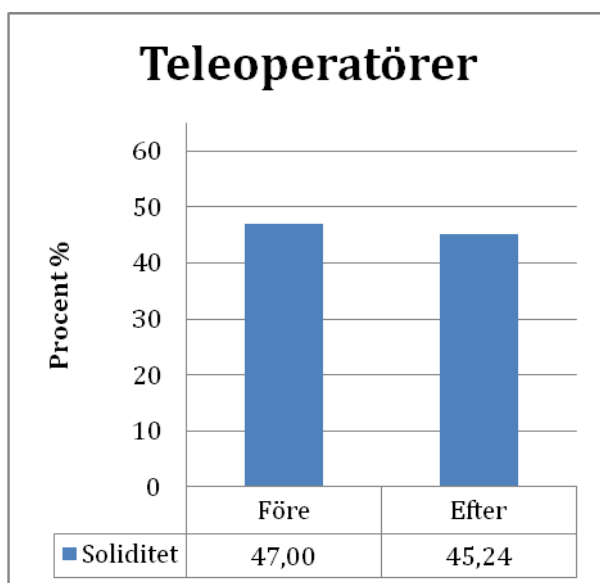

Figur 21: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen IT.

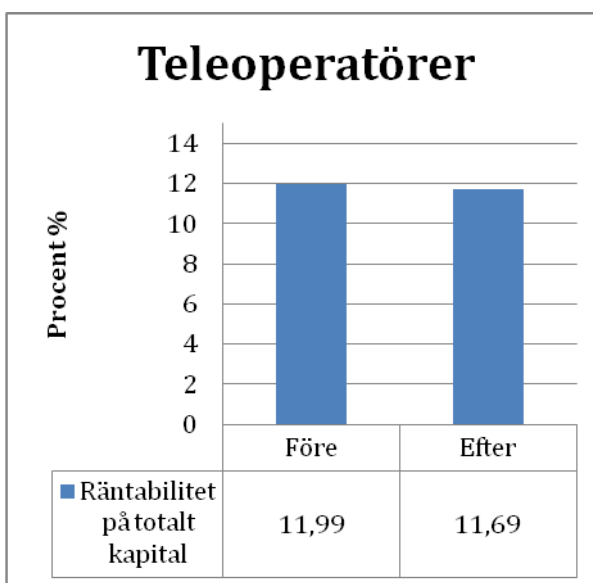
IT-branschen har fjärde största andelen operationell leasing i förhållande till balansomslutningarna med en andel på 5 %. Trots det ligger förändringen av R_t på en relativt låg nivå. I branschen finns emellertid tre företag med effekter som väsentligen skiljer sig från de andra företagen. Det är SoftTronic AB där R_t minskar med 4.3 procentenheter, Digital Vision AB som har en ökning av R_t 11.5 procentenheter och Precise Biometrics AB där R_t ökar med 9.5 procentenheter. Skälet till att SoftTronic AB har en relativt stor minskning på R_t och att Digital Vision har motsvarande ökning kan bero på deras relativt höga andel operationell leasing på 15.9 % respektive 20.5 % men med skillnaden att SoftTronic AB hade ett positivt resultat för 2008. Att Precise Biometrics istället erfar en ökning på nästan 10 procentenheter av sitt R_t kan bero på att företaget under 2008 upplevde ett minusresultat som var större än deras balansomslutning och hade ett R_t på -158 %. När dessa tre företag utesluts ur beräkningen blir förändringen av R_t istället en minskning på 0.43 procentenheter vilket motsvarar 4.3%.

4.2.9 TELEOPERATÖRER

Teleoperatörer består av sex företag varav fem använder sig av operationell leasing. Inom branschen utgör operationell leasing 3.3 % av företagets balansomslutning. Vid en simulerad aktivering minskar företagets genomsnittliga soliditet med 1.8 procentenheter medan R_t skulle ha motsvarande minskning på 0.3 procentenheter. Det motsvarar en minskning på 3.8 % respektive 2.5 %. Överlag används inte operationell leasing i särskilt stor utsträckning och med undantag från ett företag inom branschen ligger andelen operationell leasing under 3.3 %. Undantaget, Tele2 AB har en andel av operationell leasing på 10.3 % av företagets balansomslutningar. Det är också det företag som erfar störst effekter av den simulerade aktiveringen. Soliditeten minskar med 6.2 procentenheter och R_t minskar med 0.8 procentenheter motsvarande minskningar på över 10 %. De genomsnittliga siffrorna för branschen ger emellertid en relativt bra avspegling av hur det ser ut i branschen i stort.

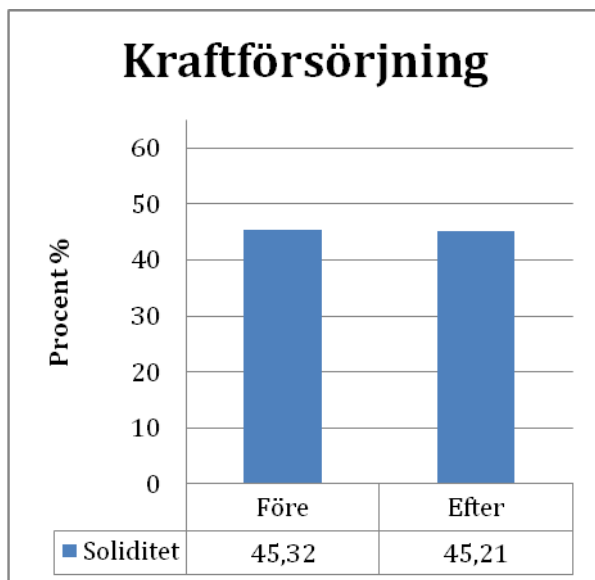
Figur 22: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Teleoperatörer.

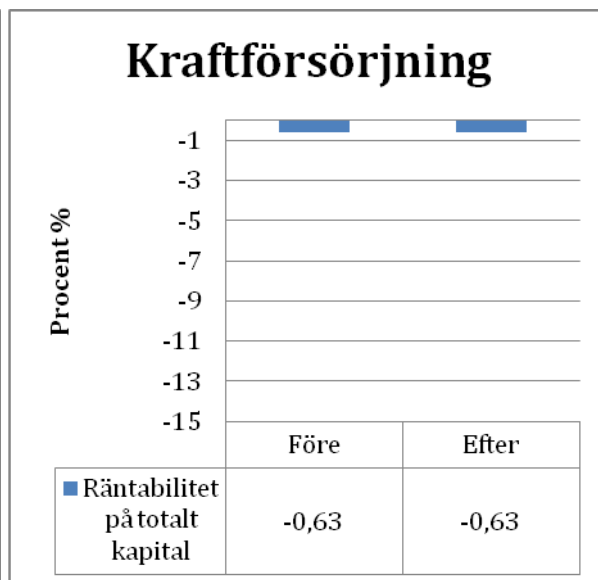
Figur 23: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Teleoperatörer.

4.2.10 KRAFTFÖRSÖRJNING

I branschen kraftförsörjning finns ett företag vilket använder sig av operationell leasing och har poster i alla tre tidsintervall. Företagets soliditet skulle minska från 45.3% till 45.2% samtidigt som företagets R_t skulle öka med marginella 0.002 %. Att det blir en ökning beror på företagets negativa resultat medan den marginella effekten beror på att andelen operationell leasing av företagets balansomslutning utgör 0.3 %.

Figur 24: Soliditet före och efter en simulerad aktivering i branschen Kraftförsörjning.

Figur 25: R_t före och efter en simulerad aktivering i branschen Kraftförsörjning.

5. ANALYS

I analyskapitlet kopplas referensramen till uppsatsens empiri med utgångspunkt i studiens frågeställning och syfte för att därefter i det sista kapitlet presentera slutsatsen av arbetet.

5.1 DISKUSSIONEN SOM FÖRS

Genom att undersöka artiklar och Comment letters går det att urskilja två separata grupper som diskuterar och angriper området på olika sätt. Dels är det de parter som driver en mer teoretisk diskussion där frågorna berör hur redovisningen på bästa sätt avspeglar det ekonomiska tillståndet i företagen. För den här gruppen läggs mycket vikt vid hur definitionen av tillgång och skuld ska se ut. De strävar efter en enhetlig redovisning och lägger mindre vikt vid de omedelbara konsekvenserna för företagen. Diskussionen går kring frågor som huruvida alla lease objekt borde ge upphov till en tillgång? ¹²² Räcker det med rättigheten att bruka ett objekt för att det ska överensstämma med en tillgång när andra förhållande förknippande med ägandet inte är uppfyllda? ¹²³ Den diskussionen för främst normsättare, revisionsföretagen, intresseorganisationer men också en del företag.

Andra företag men även ett antal forskare lägger mer fokus på en praktisk diskussion. Här hanteras frågor om vad konsekvenserna blir för företagen men också om de teoretiska fördelarna med det nya förslaget kan vägas upp mot de praktiska nackdelar företagen kommer att erfaras med merarbete och försämrade nyckeltal. ¹²⁴ Det är en befogad fråga och vilket i vår studie blir belyst eftersom en stor andel av de undersökta företagen bara har en liten andel operationell leasing.

Den sidan som för den praktiska diskussionen är överlag mer negativa till den nya standarden än vad den teoretiska gruppen är vilket faller sig naturligt när orsaken till att en ny standard utformas är strävan efter en teoretiskt bättre standard ¹²⁵ och inte en som är lättare eller bättre att genomföra praktiskt.

Att det är två så skilda diskussioner som förs kan bero på att alla parter drivs av olika syften och egenintressen. IASB och andra normsättare har som syfte att skapa en redovisning som avspeglar det ekonomiska tillståndet i företaget. ¹²⁶ Företagen däremot har ofta ett egenintresse, skilt från IASBs syften, och vill ha en utformning av redovisningen som passar deras verksamhet. Företagens sätt att angripa diskussionen kan sedan antingen vara genom att redogöra för de praktiska konsekvenser de kommer erfaras eller genom att föra en teoretisk diskussion för att övertyga IASB och FASB om att

---

¹²² Monson, D. (2001).

¹²³ CL 208, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹²⁴ CL 66, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹²⁵ Bergkvist, J., Jakobsson, P., Lamberg, M. (2007).

¹²⁶ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

företagets förslag resulterar i en bättre avspegling av verksamheten. Att forskare i de artiklar som studerats främst hanterat den praktiska diskussionen hänger ihop med att de ofta genomfört en studie som undersöker just de praktiska konsekvenserna för företagen och därefter för en diskussion kring sina resultat.

Att egenintressen är med och styr vilka åsikter olika parter för fram bekräftas av en studie gjord av Beattie et al. som visade att användarna av redovisningen, investerarna är mer positiv till att redovisa all leasing som finansiell än vad redovisarna är. Investerarna ser fördelen i mer information medan redovisarna ser kostnaderna och merarbetet med en ny standard.¹²⁷ Ett annat tydligt exempel är uttalandet att genom en uteslutning av leasing på korta perioder och de som inte berör företagets kärnverksamhet blir merarbetet standarden innebär befogad och hanterlig.¹²⁸ Det är lätt att hålla med om, samtidigt ska det ifrågasättas vilken betydelse en ny standard får om den utesluter all kortvarig leasing och den leasing som berör företagets kärnverksamhet.

I och med att det finns en sida som sätter normerna som förespråkar en teoretiskt bättre standard och en sida som följer normerna som på många håll kritiserar att den nya standarden medför nackdelar för företagen går det att ifrågasätta om det är rätt att genomföra en standard som inte har förankring hos användarna av den.¹²⁹ Samtidigt ska det betonas att det främst är de företag som påverkas negativt av den nya standarden som hörs i diskussionen, exempelvis genom att de finns representerade i ett flertal Comment Letters. Vår studie visar att nästan hälften av de undersökta företagen har en andel operationell leasing som understiger 2 % av företagets balansomslutningar. Det är inte en slump att det är många företag som själva berörs av standarden och därför har ett stort egenintresse av att visa sin kritik också är dem som kommenterat förslaget. Dessa företag är inte intresserade av att behöva aktivera alla de tillgångar som idag på sätt och vis är gömda från företagets balansräkningar.

Att många av företagen som kommenterar har ett egenintresse blir kanske som mest tydligt genom att undersöka en grupp som inte främst påverkas av en förändrad redovisning utan istället av de förväntade konsekvenserna av ett nytt sätt att redovisa, nämligen leasegivarna. Flera Comment Letters har kommit in från den här gruppen som uttrycker en stor oro för sin bransch och tror på konsekvenser som arbetslöshet inom branschen och minskade investeringar i ekonomin i stort.¹³⁰ Här är det till och med ett flertal av företagen som tydligt redogör att de är positiva till standarden så länge den typen av leasing de själva arbetar med utesluts. De här företagen utgör en grupp som

---

¹²⁷ Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006).

¹²⁸ CL 165, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹²⁹ Bergkvist, J., Jakobsson, P., Lamberg, M. (2007).

¹³⁰ CL 57 mfl, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

inte omfattas i vår studie men som kommer att påverkas av en ny redovisning. På vilket sätt och i vilken omfattning är dock oklart.

5.2 EFFEKTERNA FÖR FÖRETAGEN

Den studie som gjorts i den här undersökningen kan visa på en uppskattning av de praktiska konsekvenser som en ny standard hade fått för företagen. Nedan förs därför en diskussion som främst fokuserar på de praktiska följderna då den ligger i linje med undersökningens syfte. Eftersom skälet till denna praktiska undersökning är en ny standard med en ny teoretisk grund kommer även den teoretiska diskussionen beröras.

Vår studie visar att en majoritet av företagen i undersökningen använder sig av operationell leasing men att omfattningen skiljer sig avsevärt mellan både företagen och branscherna. Det går därför inte att ge ett enhetligt svar på frågan hur företagens nyckeltal påverkas som gäller för alla företagen men det går att ge en viss uppskattning om konsekvenserna för enskilda företag och tendenserna inom de olika branscherna.

Enligt Fülbier et al. påverkas företag med en stor omfattning operationell leasing negativt, främst gällande finansiella nyckeltal, om den nya standarden blir verklighet.¹³¹ Det visar även vår studie, de som påverkas är de som har mycket operationell leasing. Det ska emellertid påpekas att det också har betydelse vilket resultat och vilken kapitalstruktur företaget har. Visserligen inte för den procentuella förändringen företaget upplever men antalet procentenheter som nyckeltalen förändras. Ett enkelt exempel kan illustrera:

Företag A har följande utgångspunkt: EK: 80 Mkr, Skuld: 20 Mkr => Soliditet: 80 %. Vid en simulerad aktivering visar det sig att företaget har 40 % operationell leasing av sin balansomsättning vilket medför att en tillgång och skuld på 40 Mkr ska aktiveras. Efter aktiveringen blir istället soliditeten: 57 %, alltså en minskning med 23 procentenheter vilket motsvarar en minskning på 28.75%.¹³²

Företag B har följande utgångspunkt: EK: 40 Mkr Skuld: 60 Mkr => Soliditet: 40 %. Vid en simulerad aktivering visar det sig att företaget har 40% operationell leasing av sin balansomsättning vilket medför att en tillgång och skuld på 40 Mkr ska aktiveras. Efter aktiveringen blir istället soliditeten: 28.5 %, alltså en minskning med 11.5 procentenheter vilket också motsvarar en minskning på 28.75 %.¹³³

Visserligen får det förmodas att investerare förstår dessa samband och kan utläsa vad det innebär samtidigt är det inte helt otroligt att det har en viss psykologisk effekt eller att det är ett område med risk för feltolkning.

---

¹³¹ Fülbier, U., Liro-Silva, J., Pferdehirt, H. (2008).

¹³² $(80-57)/80 = 0.2875$

¹³³ $(40-28.5)/40 = 0.2875$

Shillinglaw hävdar att jämförbarheten mellan företag som köpt och leasat ett objekt blir lidande när operationell leasing är ett alternativ inom redovisningen.¹³⁴ Vår studie visar att det många gånger kan vara ett sant uttalande men inte alltid. Det relevanta är dels om företagen som jämförs använder sig av operationell leasing och i så fall i vilken utsträckning. I studien får över 90 stycken av företagen en minskad soliditet som understiger 0.5 procentenheter och över 120 företag har en andel operationell leasing som understiger 2 % av företagens balansomslutningar. När det gäller de här företagen blir jämförbarheten inte särskilt påverkad oavsett om det är IAS 17 eller den nya standarden som är aktuell. Visserligen påverkas de företagens nyckeltal som har någon form av operationell leasing men effekterna är marginella och det är tveksamt om de är så stora att det skulle påverka en investerares beslut gällande företaget.

Samtidigt var ett av skälen till att IASB utformade en ny standard att det finns tillgångar i många företag som inte tas upp på balansräkningen.¹³⁵ Det styrker vår studie i ett flertal fall. Fyra av de tio branscherna har en andel operationell leasing som överstiger 5% av företagens balansräkningar vilket visar att det i många företag finns en tillgångsmassa som inte syns i redovisningen mer än genom själva leasingkostnaden. Företag som H&M och Venue Retail Group med en andel på över 45 % av företagens balansräkning har stora tillgångar som inte har aktiverats. Att företag inte längre kan utforma sina kontrakt för att uppnå önskad klassificering leder till konsekvenser för sådana företag.¹³⁶ Dels måste de acceptera det merarbete det innebär att istället redovisa leasingen som finansiell men framför allt blir effekten att deras nyckeltal som soliditet och R_t minskar dramatiskt. Det gör att de måste ställa sig frågan om det fortfarande är lönsamt att finansiera sin verksamhet genom leasing eller om de istället ska se sig om efter en annan finansieringsform.

Bennett och Bradbury menar att det nya förslaget är bra för företagen eftersom investerarna redan tidigare själva aktiverat den operationella leasingen och då ofta gjort en överskattning av dess värde.¹³⁷ Stämmer det behöver inte företagen bry sig i samma utsträckning utan istället vara nöjda med att de nu blir utvärderade på ett mer rättvist sätt. Det kan dock ifrågasättas om det är ett uttalande som stämmer för alla investerare och andra intressenter. Dessutom blir det här, liksom gällande det mesta i vår studie, att det har olika betydelse för olika företag. En procentuell överskattning av värdet av de operationella leasingobjekten på exempelvis 20 % får små effekter för företag med en leasingandel på 0.1% medan effekterna blir desto större för dem med större andelar.

Det ska också tilläggas, med tanke på ovanstående diskussion, att med företag som H&M och Venue Retail Group med stora andelar operationell leasing blir det mer relevant att

---

¹³⁴ Shillinglaw, G. (1958).

¹³⁵ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

¹³⁶ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

¹³⁷ Bennett, B., Bradbury, M. (2003).

föra en diskussion gällande jämförbarhet mellan företag då nyckeltalen förändras drastiskt beroende på hur leasingen hanteras.

Fülbier et al. menar att betydelsen av den nya standarden inte får överdrivas då de flesta branscherna vara relativt opåverkade.¹³⁸ Det stämmer bara delvis in på de resultaten vår studie visat, en minskning på R_t på över 7 % i genomsnitt för alla branscher är en påtaglig sänkning. Samtidigt är det några branscher, med Sällanköp i spetsen, som påverkas mycket medan ett flertal branscher och framför allt ett flertal företag påverkas i mycket liten utsträckning. Men den nya standarden skulle innebära att redovisningen skulle påskina att det gått sämre för företagen även i de fall där ingen egentlig förändring skett.¹³⁹

IAS 17 har kritiserats för att dess klassificering leder till bedömningar och därmed en subjektivitet som inte är önskvärd i redovisningen.¹⁴⁰ Vår studie är inte utformad så att det blir möjligt att uttala sig om huruvida företagen väljer att klassificera sin leasing efter deras önskemål. Däremot visar studien att 126 av företagen har andel operationell leasing som del av balansomslutningen som understiger 2 % vilket gör att klassificeringen i de fallen är av mindre betydelse för de finansiella rapporternas utfall.

Vidare är det oklart vilken subjektivitet som följer med den nya standarden. Visserligen går det att påstå att företagen vet vad leasing är och därmed vet när de ska aktivera en tillgång. Samtidigt går det att diskutera när rätten att bruka ett objekt blir en tillgång. Hur länge ska företagen ha rätt att brukar tillgången för att den ska aktiveras? Vad händer när det handlar om riktigt korta perioder? Även om företagen inte längre gör bedömningar om huruvida kontrollen förts över från en part till en annan betyder det inte att den nya standarden är problemfri. Samtidigt är inte IASBs strävan att göra en problemfri standard utan en som minskar risken för subjektivitet från företagen och som ger en avspeglning av företagets ekonomiska tillstånd. Det är dessutom deras avsikt att utforma redovisning som främjar investerarnas informationsbehov.¹⁴¹ Men det ifrågasätts om det verkligen leder till mer information för användarna.¹⁴² När företagen investerar med hjälp av operationell leasing behöver det inte bara vara ett finansieringsbeslut utan också en riskfråga.¹⁴³ Den aspekten kommer inte längre vara synlig i redovisningen.

I en simulerad aktivering gjord av Imhoff et al. blev resultatet en minskning av R_t med 9% motsvarande 0.7 procentenheter och en liknande studie av Beattie et al. visade på en

---

¹³⁸ Fülbier, U., Liro-Silva, J., Pferdehirt, H. (2008).

¹³⁹ CL 1, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁴⁰ www.iasb.org (e) hämtad 2010-04-07.

¹⁴¹ Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008).

¹⁴² CL 16, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

¹⁴³ CL 16, www.iasb.org (h) hämtad 2010-04-29.

minskning av R_t på 11 %.¹⁴⁴ Resultaten är relativt nära resultatet i vår studie där minskningen av R_t för hela undersökningen låg på ett genomsnitt av 7.5 % motsvarande 0.3 procentenheter. Att R_t minskar med mellan 5-10 % är en effekt som blir kännbar för de företag som berörs och det är naturligt att de i regel är negativa till en ny standard. Studien gjord av Beattie et al. visade dessutom att det främst var servicebranschen som påverkas.¹⁴⁵ Det stämmer överens med vår studie där Sällanköp och Dagligvaror är två av de branscher som påverkas mest av den simulerade aktiveringen. Däremot soliditeten som har starka kopplingar till skuldsättningsgraden minskade 5 % i vår studie i jämförelse med Imhoffs et al. resultat där skuldsättningsgraden minskade med 30 %.¹⁴⁶ Vad denna skillnad beror på är svårt att uttala sig om men delvis beror det av sammansättningen av företag i vardera studien och deras andel operationell leasing.

Leasing är en viktig och växande finansieringsform för många företag i världen och på flera håll används operationell leasing mer än finansiell.^{147, 148, 149} Det gör att det påverkar många företag som planerat att finansiera delar av sin verksamhet på ett sätt som snart inte längre är möjligt. Men effekterna skiljer sig mellan olika branscher.

---

¹⁴⁴ Beattie, V., Edwards, K., Goodacre, A. (1998).

¹⁴⁵ Beattie, V., Edwards, K., Goodacre, A. (1998).

¹⁴⁶ Imhoff, E., Lipe, R. (1991).

¹⁴⁷ FAR Info nr 8 (2006).

¹⁴⁸ www.iasb.org (b) hämtad 2010-04-15.

¹⁴⁹ Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006).

6. SLUTSATS

I uppsatsens sista kapitel presenteras de slutsatser som gjorts utifrån den genomgångna litteraturen, empirin från de undersökta företagen och slutligen från den analys som presenterats i tidigare kapitel. Därefter kan läsaren ta del av förslag på fortsatt forskning som utgör avslutningen av denna uppsats.

6.1 RESULTATET

I vilken omfattning har svenska börsnoterade företag operationell leasing?

Studien visar att 86 % av de 251 undersökta företagen använder sig av operationell leasing i någon utsträckning men att omfattningen skiljer sig mycket mellan företagen. Den genomsnittliga andelen operationell leasing av företagets balansomsättning efter en simulerad aktivering ligger på 4.9 % men spannet går från 0-52.2 %.

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur svenska noterade företag påverkas av en förändring av redovisningen av leasing genom att undersöka effekterna på deras nyckeltal. Studien undersöker dessutom om konsekvenserna av en ny standard skiljer sig mellan olika branscher i Sverige.

Relevansen för företagets nyckeltal skiljer sig även den mycket mellan företagen. Soliditeten för företagen minskar med allt från 0-33.6 procentenheter och R_t förändras med allt från en minskning på 19.3 procentenheter till en ökning av 11.4 procentenheter. Över 30 företag får en minskning av soliditeten som överstiger 5 procentenheter. Genomsnittligen minskar emellertid soliditeten med 5 % och R_t med 9.5%.

Konsekvenserna mellan branscherna skiljer sig markant där Sällanköp med en andel operationell leasing på 13.4 % är den bransch som påverkas mest i studien. Inom branschen minskar soliditeten genomsnittligen med 15 % och R_t med 12 %. Inom branschen Råvaror är däremot effekterna av den simulerade aktiveringen små med en genomsnittlig minskning av soliditeten med 0.4 % och motsvarande minskning på R_t med 1.6 %. Den genomsnittliga andelen operationell leasing i branschen är 0.4 %.

Om IASB och FASB väljer att implementera standarden i sin nuvarande form kommer därmed effekterna skilja mellan företag och branscher. Beroende på om man för den teoretiska eller den praktiska diskussionen får konsekvenserna för företagen olika relevans och effekterna för företagen beror på en mängd faktorer. Dels i vilken omfattning företaget använder sig av operationell leasing, dels på företagets resultat och kapitalstruktur men också beroende på hur de väljer att agera när den nya standarden implementeras. Diskussionen från företagets sida berör ofta konsekvenserna för verksamheten i form av merarbete och försämrade nyckeltal vilket många av företagen skulle få erfara. Samtidigt är det kanske inte de mest effektiva argumenten mot en ny

standard då IASB och FASB inte utformar en ny standard för bästa eller minsta möjliga effekter för företagen utan för att en ekonomisk händelse ska avspeglas på ett korrekt sätt i redovisningen och för att ge användbar information till investerare.

Att diskussionen förs genom att olika parter egenintressen styr deras argument gör att objektiviteten parterna emellan är låg. Det är tveksamt om de negativa konsekvenser några företag erfar ska påverka utformningen av en standard. Samtidigt är det förståeligt att företag reagerar när deras nyckeltal försämras markant utan att någon egentlig förändring skett i företagen.

6.2 FÖRSLAG PÅ FRAMTIDA STUDIER

Efter att ha studerat området leasing och undersökt svenska noterade företag presenteras här förslag på vidare studier.

Istället för att göra en jämförelse mellan branscher skulle det gå att göra en jämförelse mellan länder som redovisar enligt IFRS för att då se om det skiljer sig mellan länderna. En sådan studie hade visat om det är några länder som gynnas av en ny standard i relation till de andra länderna.

Ett annat förslag är att undersöka hur stor del operationell leasing utgör av all leasing. Då finansiell leasing aktiveras i balansräkningen som en tillgång och en skuld och inte definieras som finansiell leasing är det en svår studie att göra. Samtidigt hade en sådan studie visat hur stor del av all leasing som redan idag aktiveras på balansräkningen och därmed vilken betydelse operationell leasing har.

När standarden blivit verklighet skulle en studie på vad som händer med leasingkontrakten vara möjlig. Vad blir lösningen på problemet för de företag som skulle få markant försämrade nyckeltal vid en aktivering? Väljer de fortfarande att leasa sina tillgångar, har i så fall utformningen av kontrakten förändrats och vad har det inneburit? Helt enkelt undersöka hur ett företag som till exempel H&M hanterar den nya standarden eller om de bara accepterar en försämrad soliditet på över 30 procentenheter. Ett annat alternativ är att gå ut och intervjua företag redan idag för att ta reda på vad det tycker om standarden och vad den får för konsekvenser för dem och deras agerande.

7. REFERENSLISTA

7.1 ARTIKLAR

Barents Group LLC. (1999). *Changing to an asset/liability framework in lease accounting*. Journal of Equipment Lease Financing, Vol 17.

Beattie, V., Edwards, K., Goodacre, A. (1998). *The impact of constructive operating lease capitalisation on key accounting ratios*. Accounting and Business Research, Vol. 28, Issue 4, s. 233-254.

Beattie, V., Goodacre, A., Thomson, S, J. (2006). *International lease-accounting reform and economic consequences: The views of U.K. users and preparers*, The International Journal of Accounting, Vol. 41, Issue 1, s. 75-103.

Bennett, B., Bradbury, M. (2003) *Capitalizing Non-cancelable Operating Leases*. [Journal of International Financial Management & Accounting](#), Vol. 14 Issue 2, s. 101-114.

Durocher, S. (2008). *Canadian Evidence on the Constructive Capitalization of Operating Leases*. [Accounting Perspectives](#), Vol. 7 Issue 3, s. 227-256.

Ely, M, K. (1995). *Operating lease accounting and the market's assessment of equity risk*. Journal of Accounting Research, Vol. 33, No. 2, s. 397-415

Far Info nr 8 (2006)

Fülbier, U., Liro-Silva, J., Pferdehirt, H. (2008). *Impact on Lease Capitalization on Financial Ratios of Listed German Companies*. Schmalenbach Business Review, Vol. 60, Issue 2, s. 122-144.

Goodacre, A. (2003) *Assessing the potential impact of lease accounting reform: a review of the empirical evidence*. Journal of Property Research, Vol. 40, s. 49-66.

Goodacre, A. (2003b) *Operating lease finance in the UK retail sector*. [International Review of Retail, Distribution & Consumer Research](#), Vol. 13, Issue 1, s. 99-125.

Gritta, R. (1974). *The Impact of the Capitalization of Leases on Financial Analysis*. [Financial Analysts Journal](#), Vol. 30, Issue 2, s. 47-52.

Imhoff, E., Thomas, J. (1988) *Economic consequences of accounting standards: The lease disclosure rule change*. Journal of Accounting and Economics, Vol. 10, Issue 4, s. 277-310.

Imhoff, E., Lipe, R. (1991) *Operating leases: Impact of Constructive Capitalization*. Accounting Horizons, Vol. 5, Issue 1, s. 51-63.

Imhoff, E., Lipe, R., Wright, D. (1993) *The Effects of Recognition Versus Disclosure on Shareholder Risk and Executive Compensation*. Journal of Accounting, Auditing and Finance, Vol. 8, Issue 4, s. 335-368.

Imhoff, E., Lipe, R., Wright, D. (1997). *Operating leases: Income effects of constructive capitalization*. Accounting Horizons, Vol. 11, Issue 2, s. 12-32.

Lanfranconi, C., Wiedmann, C. (2000). *If one goes, will the other follow? Operating leases and off-balance sheet accounting*. Ivey Business Journal, Vol, 64, Issue 6, s. 61-65.

Monson, D. (2001). *The Conceptual Framework and Accounting for Leases*. Accounting Horizons, Vol. 15, Issue 3, s. 175-287.

Ryan, S., Herz, R., Iannaconi, T., Maines, L., Palepu, K., Schipper, K., Schrand, C., Skinner, D., Vincent, L. (2001) *Evaluation of the Lease Accounting Proposed in G4+1 Special Report*. Accounting Horizons, Vol. 15, Issue 3, s. 289-298.

Shillinglaw, G. (1958). *Leasing and financial statements*. The Accounting Review, Vol. 33, No. 4, s. 581-592

7.2 BÖCKER

Andersen, I. (1998). *Den uppenbara verkligheten: Val av samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A., Bell, E. (2003). *Business research method*. New York: Oxford University Press.

Dahmström, K. (2000). *Från datainsamling till rapport*. Lund: Studentlitteratur.

Eriksson, L., T., Wiedersheim-Paul, F. (2006). *Att utreda, forska och rapportera* (upplaga 8). Malmö: Liber AB.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson H., & Wängnerud, L. (2007). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (upplaga 3:1). Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Holme, Idar, Magne., Solvang, Bernt. (1997). *Forskningsmetodik – om kvalitativa och kvantitativa metoder* Lund: Studentlitteratur.

Internationell redovisningsstandard i Sverige IFRS/IAS 2009. (2009). Stockholm: FAR SRS Förlag AB.

Jacobsen, Dag, Ingvar. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Lundahl, Ulf. (1982). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer* Lund: Studentlitteratur.

Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Pettersson, A-K. & Rimmel, G. (2008). *IFRS- I teori och praktik*. Stockholm: Bonniers.

Olsson, H., Sörensson, S. (2001). *Forskningsprocessen. Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Stockholm: Liber AB.

Patel, R., Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder* (upplaga 3). Lund: Studentlitteratur.

7.3 ELEKTRONISKA KÄLLOR

www.fasb.org:

- a. **Memorandum of understanding – "The Norwalk Agreement.**
hämtad 2010-02-07
<http://www.fasb.org/news/memorandum.pdf>

www.iasb.org:

- a. **Prepared Remarks of Sir David Tweedie, Chairman of the International Accounting Standards Board** The Empire Club of Canada, Toronto, Canada April 25, 2008
hämtad 2010-04-15
http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/A7987D28-D55C-4A8B-B162-F848406DE2D0/0/Sir_David_Tweedie_Empire_Club_Speech.pdf
- b. **IASB and FASB Launch Public Consultation on a Future Standard on Lease Accounting**, 19 March 2009 hämtad 2010-04-15
<http://www.iasb.org/News/Press+Releases/IASB+and+FASB+launch+public+consultation+on+a+future+standard+on+lease+accounting.htm>
- c. **Work plans for IFRSs – Leases**
hämtad 2010-04-19
<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/Leases.htm>

d. Leases – Comment Letters

hämtad 2010-04-22

<http://www.iasb.org/IASFCMS/Templates/Project/LetterList.aspx?NRMODE=Published&NRNODEGUID=%7bBDD4284F-CD10-4175-9FEA-755276EF2337%7d&NRORIGINALURL=%2fCurrent%2bProjects%2fIASB%2bProjects%2fLeases%2fDiscussion%2bPaper%2band%2bComment%2bLetters%2fComment%2bLetters%2fComment%2bLetters%2ehm&NRCACHEHINT=Guest>

e. International Accounting Standard Board – Discussion paper DP/2009/1

Leases- Preliminary views hämtad 2010-04-07

<http://www.iasb.org/NR/rdonlyres/FF3A33DB-E40D-4125-9ABD-9AF51EB92627/0/DPLeasesPreliminaryViews.pdf>

f. Work plans for IFRSs – IASB work plan – projected timetable as of 19 Apr 2010

hämtad 2010-04-28

<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/IASB+Work+Plan.htm>

g. Leases – Discussion Paper and Comment Letters

hämtad 2010-04-28

<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/Discussion+Paper+and+Comment+Letters/Discussion+Paper+and+Comment+Letters.htm>

h. Leases – Comment Letters

hämtad 2010-04-29

<http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/Leases/Discussion+Paper+and+Comment+Letters/Comment+Letters/Comment+Letters.htm>

www.nasdaqomxnordic.com:

a. Shares

hämtad 2010-04-23.

<http://www.nasdaqomxnordic.com/aktier?q=a>

www.riksbanken.se:

a. Statsobligationer

hämtad 2010-04-28.

<http://www.riksbank.se/templates/stat.aspx?id=16738>

b. Stibor fixing

hämtad 2010-04-28.

<http://www.riksbank.se/templates/stat.aspx?id=16740>

7.4 UPPSATSER

Bengtsson, D., Johansson, A. (2005). *Leasing – Bör dagens redovisning av leasing förändras?* Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Bergkvist, J., Jakobsson, P., Lamberg, M. (2007). *Leasing – kan omarbetning av IAS 17 motiveras?* Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.

Pegrén, H., Silfversparre, M. (2009). *IAS 17 i förändring – en studie av remissvar.* Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

8. BILAGA

Företagen som ingått i studien:

Energi

1. Alliance Oil Company Ltd USD
2. Concordia Maritime AB
3. Lundin Petroleum AB
4. PA Resources AB

Råvaror

5. Bergs Timber AB
6. Billerud AB
7. Boliden AB
8. Holmen AB
9. Höganäs AB
10. Lundin Mining Corporation
11. Nordic Mines Ab (publ)
12. Profilgruppen AB
13. Rottneros AB
14. Rörvik Timber AB
15. SSAB AB
16. Stora Enso Oyj
17. Svenska Cellulosa Aktiebolaget
SCA

Industri

18. AB Fagerhult
19. AB Geveko
20. AB SKF
21. AB Volvo
22. ABB Ltd
23. ACAP Invest
24. Addtech AB
25. Alfa Laval AB
26. ASSA ABLOY AB
27. Atlas Copco AB
28. B&B TOOLS AB
29. BE Group AB
30. Beijer Alma AB

31. Bong Ljungdahl AB
32. BTS Group AB
33. Cardo AB
34. Cision AB
35. Consilium AB
36. CTT Systems AB
37. Duroc AB
38. Gunnebo AB
39. Haldex AB
40. Hexagon AB
41. HEXPOL AB
42. HL Display AB
43. Indutrade AB
44. Intellecta AB
45. Intrum Justitia AB
46. ITAB Shop Concept
47. Lammhults Design Group AB
48. Lindab International AB
49. Loomis AB
50. Malmbergs Elektriska AB (publ)
51. Midway Holding AB
52. Morphic Technologies AB
53. Munters AB
54. NCC AB
55. Nederman Holding AB
56. Nibe Industrier AB
57. Niscayah Group AB
58. Novacast Technologies AB
59. OEM International AB
60. OPCON AB
61. Peab AB
62. Proffice
63. Rederi AB Transatlantic
64. Rejlerkoncernen AB
65. Saab AB
66. Sandvik AB

- 67. SAS AB
- 68. Scania AB
- 69. Seco Tools AB
- 70. Securitas AB
- 71. Semcon AB
- 72. SinterCast AB
- 73. Skanska AB
- 74. Studsvik AB
- 75. SWECO AB (publ)
- 76. Svedbergs i Dalstorp AB
- 77. Systemair
- 78. Transcom WorldWide S.A.
- 79. Trelleborg AB
- 80. Tricorona AB
- 81. Uniflex AB
- 82. VBG GROUP AB
- 83. XANO Industri AB
- 84. ÅF AB

Sällanköp

- 85. AB Electrolux
- 86. AcadeMedia AB
- 87. A-Com
- 88. Autoliv Inc.
- 89. Betsson AB
- 90. Bilia AB
- 91. Björn Borg AB
- 92. Borås Wäfveri AB
- 93. Clas Ohlson AB
- 94. Duni AB
- 95. Elanders AB
- 96. Electra Gruppen AB (publ)
- 97. Eniro AB
- 98. Fenix Outdoor AB
- 99. H & M Hennes & Mauritz AB
- 100. Hemtex AB
- 101. Husqvarna AB
- 102. JM AB
- 103. Kabe AB
- 104. KappAhl AB
- 105. Mekonomen AB

- 106. Metro International S.A.
- 107. Modern Times Group MTG AB
- 108. NetOnNet AB
- 109. New Wave Group AB
- 110. Nobia AB
- 111. Nordic Service Partners
Holding AB (publ)
- 112. Rezidor Hotel Group
- 113. RNB RETAIL AND BRANDS AB
- 114. SkiStar AB
- 115. Swedol AB
- 116. Unibet Group Plc
- 117. Venue Retail Group AB

Dagligvaror

- 118. AarhusKarlshamn AB
- 119. Axfood AB
- 120. Black Earth Farming Ltd
- 121. Cloetta AB (publ)
- 122. Hakon Invest AB
- 123. Midelfart Sonesson AB
- 124. Oriflame
- 125. Swedish Match AB

Sjukvård

- 126. Active Biotech AB
- 127. Aerocrine AB
- 128. Artimplant AB
- 129. AstraZeneca AB
- 130. BioGaia AB
- 131. BioInvent International AB
- 132. Biolin Scientific AB
- 133. BioPhausia AB
- 134. Biotage AB
- 135. Biovitrum AB (publ)
- 136. Diamyd Medical AB
- 137. Elekta AB
- 138. Elos AB
- 139. Feelgood Svenska AB
- 140. Getinge AB
- 141. Global Health Partner

- 142. Karo Bio AB
- 143. Meda AB
- 144. Medivir AB
- 145. Orexo AB
- 146. Ortivus AB
- 147. OXiGENE, Inc.
- 148. Probi AB
- 149. Q-Med AB
- 150. Raysearch Laboratories AB
- 151. Sectra AB
- 152. Vitrolife AB

Finans

- 153. AB Industrivärden
- 154. AB Novestra
- 155. AB Sagax
- 156. AB Traction
- 157. Atrium Ljungberg AB
- 158. Avanza Bank
- 159. Brinova Fastigheter AB
- 160. Bure Equity AB
- 161. Castellum AB
- 162. Catena AB
- 163. Corem Property Group
- 164. Dagon AB
- 165. Diös Fastigheter AB
- 166. East Capital Explorer AB
- 167. Fabega AB
- 168. Fastighets AB Balder
- 169. FastPartner AB
- 170. Handelsbanken
- 171. Havsfrun Investment AB
- 172. HEBA Fastighets AB (publ)
- 173. HQ AB
- 174. Hufvudstaden AB
- 175. Investment AB Kinnevik
- 176. Investment AB Latour
- 177. Investment AB Öresund
- 178. Investor AB
- 179. Klöver AB
- 180. Kungsleden AB

- 181. L E Lundbergföretagen AB (publ)
- 182. Ledstiernan AB
- 183. LinkMed AB
- 184. Luxonen S.A.
- 185. Melker Schöröling AB
- 186. Neonet
- 187. Nordea Bank AB
- 188. Nordnet AB
- 189. Ratos AB
- 190. SEB
- 191. Swedbank
- 192. Svolder AB
- 193. SäkI AB
- 194. Wallenstam AB (publ)
- 195. Wihlborgs Fastigheter AB
- 196. Vostok Nafta Investment Ltd

IT

- 197. Acando AB
- 198. Addnode AB
- 199. Anoto Group AB
- 200. Aspiro AB
- 201. Axis AB
- 202. Beijer Electronics AB (publ)
- 203. Connecta AB
- 204. Cybercom Group Europe AB
- 205. Digital Vision AB
- 206. Doro AB
- 207. ElektronikGruppen BK AB
- 208. Enea AB
- 209. Ework
- 210. Fingerprint Cards AB
- 211. Formpipe
- 212. HiQ International
- 213. HMS Networks AB (publ)
- 214. Industrial and Financial Systems, IFS AB
- 215. Intoi AB (publ)
- 216. Jeeves Information Systems AB
- 217. Know IT AB

218. Lagercrantz Group AB
219. LBI International AB
220. Micronic Laser Systems AB
221. Mobyson AB
222. Modul 1 Data AB
223. MSC Konsult AB
224. MultiQ International AB
225. Net Entertainment NE AB
226. Net Insight AB
227. Nolato AB
228. NOTE AB
229. Novotek AB
230. Orc Software AB
231. PartnerTech AB
232. Precise Biometrics AB
233. Prevas AB
234. Pricer AB
235. Proact IT Group AB
236. PSI Group
237. ReadSoft AB
238. Sensys Traffic AB

239. Sigma AB
240. Softronic AB
241. Telefonaktiebolaget LM
Ericsson
242. Tieto
243. Tilgin AB
244. TradeDoubler AB (publ)

Teleoperatörer

245. AllTele Allmänna Svenska
Telefonaktiebolaget (publ)
246. DGC One AB
247. Millicom International Cellular
S.A.
248. Phonera AB
249. Tele2 AB
250. TeliaSonera AB

Kraftförsörjning

251. Arise Windpower